



პერსონალური მონაცემების დაცვის
ფარგლები საქართველოს ადვოკატთა
ასოციაციის ეთიკის კომისიის
გადაწყვეტილებებში ადვოკატის
პერსონალური მონაცემების საჯაროდ
განთავსების ქრილში

ავტორები:

თამარ ხატიაშვილი

მარიამ ბერიძე

რედაქტორი:

სოფიო ჩაჩავა

Tbilisi, 2018

This research paper is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents are the responsibility of the author and do not necessarily reflect the views of USAID, the United States Government, or East-West Management Institute.

წინამდებარე კვლევითი ნაშრომი შეიქმნა ამერიკელი ხალხის კეთილი ნებით, ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მეშვეობით. მასში განთავსებულ ინფორმაციაზე პასუხისმგებელი არის ავტორი. იგი არ წარმოადგენს ამერიკის მთავრობის ოფიციალურ მოსაზრებას და არ ასახავს ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ან აღმოსავლეთ-დასავლეთის მართვის ინსტიტუტის შეხედულებებს.



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

**NEW VISION
UNIVERSITY**

EAST • WEST
MANAGEMENT
INSTITUTE

კანონის უზენაესობის მხარდაჭერა
საქართველოში (PROLoG)

სარჩევი

შესავალი	2
II ინფორმაციის თავისუფლება.....	4
III. პერსონალური მონაცემების დაცვის უფლება	8
1. პერსონალური მონაცემების დაცვის რეგულირება თანამედროვე სისტემებში	8
2. პერსონალური მონაცემების დაცვის მოწესრიგება ქართული კანონმდებლობის თანახმად;.....	13
IV. ადვოკატთა ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებების საჯაროობა დისციპლინირების მიზნის ჭრილში	16
1. დისციპლინური წარმოების საჯაროობა ამერიკის შეერთებულ შტატებში	16
3. ადვოკატთა დისციპლინირების რეგულირება, გასაჯაროების ფარგლები და მიზნები.....	18
4. საჯაროობა	19
V. სასამართლო პრაქტიკის ანალიზი ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე	24
1. საკონსტიტუციო სასამართლო გადაწყვეტილების ანალიზი	24
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება	28
3. ევროპის მართლმსაჯულების სასამართლოს გადაწყვეტილება.....	32
დასკვნა	37

შესავალი

წინამდებარე კვლევის საგანს წარმოადგენს სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ (შემდგომში - ასოციაცია) ეთიკის კომისიის (შემდგომში - ეთიკის კომისია) გადაწყვეტილებებში ადვოკატების შესახებ პირადი ინფორმაციის შემცველი მაიდენტიფიცირებელი მონაცემების საჯაროდ (ასოციაციის ვებ გვერდზე) განთავსებისა და გასაჯაროების ლეგიტიმურობა და მისი ფარგლები.

ბოლო წლების განმავლობაში ეთიკის კომისიის მიერ ხორციელდებოდა ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებების და ასევე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო პალატის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების (ადვოკატისათვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრების შესახებ) საჯაროდ ასოციაციის ვებ გვერდზე განთავსება ე.წ. „პდფ“ ფორმატში, უვადოდ.¹

ერთ-ერთმა ადვოკატმა მიმართა ეთიკის კომისიას და მოითხოვა მისი დისციპლინირების შესახებ ასოციაციის ვებ გვერდზე 2014 და 2015 წლებში განთავსებულ გადაწყვეტილებებში პერსონალური მონაცემების დაფარვა, რომელიც მისი თანხმობის გარეშე იყო მითითებული. ადვოკატის მოთხოვნის მიუხედავად ეთიკის კომისიის მიერ არ მოხდა პერსონალური მონაცემების დაფარვა, შესაბამისად ადვოკატმა განცხადებით მიმართა პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორს. ინსპექტორის გადაწყვეტილებით სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციას“ დაევალა დისციპლინირებული ადვოკატის პერსონალური მონაცემების დაფარვა და მისი განთავსების მიზნობრიობის შესწავლა. აღნიშნულმა დავამ მოგვიანებით გადაინაცვლა თბილისის საქალაქო სასამართლოში, თუმცა ასოციაციის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. სასამართლოს აღნიშნული გადაწყვეტილება ასოციაციის მიერ გასაჩივრდა თბილისის სააპელაციო სასამართლოში და სასამართლოს გადაწყვეტილებით (რომელიც კანონიერ ძალაში შევიდა) უცვლელად იქნა დატოვებული პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება და შესაბამისად პერსონალური მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის ინდივიდუალურ-ადმინისტრაციული სამართლებრივი აქტი.²

კვლევის მიზანია დასმული პრობლემის ირგვლის არსებული წყაროების, საერთაშორისო გამოცდილებისა და რელევანტური სასამართლო პრაქტიკის ანალიზის საფუძველზე გამოიკვეთოს საჭიროებები/ინტერესები და შემუშავდეს ქმედითი რეკომენდაციები.

¹ www.gba.ge

² თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბრის საქმე #38/904-17 განჩინება;

კვლევაში განხილულია როგორც ეროვნული ასევე საერთაშორისო აქტებით განსაზღვრული რეგულაციები პერსონალური მონაცემების დაცვის შესახებ. კერძოდ შესწავლილია, თუ რა ფარგლებშია ხელმისაწვდომი პერსონალური მონაცემების შესახებ ინფორმაცია და რა შეზღუდვები არსებობს ინფორმაციის გაცემისას. ნაშრომში ასევე განხილული იქნება როგორც საქართველოს საერთო და საკონსტიტუციო სასამართლოების, ასევე ევროპული სასამართლოს პრაქტიკა.

II. ინფორმაციის თავისუფლება

კვლევის ფარგლებში გაანალიზებულია ინფორმაციის თავისუფლების ფარგლები და მისი შეზღუდვის გამართლების ლეგიტიმური საფუძვლები. შესაბამისად, საწყის ეტაზე განიხილება ინფორმაციის თავისუფლების მნიშვნელობა, სამართლებრივი საფუძვლები და განვითარების მოკლე ისტორია.

მსოფლიოში პირველი ინფორმაციის თავისუფლების აქტი 1766 წელს იქნა მიღებული. ინფორმაციის თავისუფლება დღევანდელი მდგომარეობით აღიარებულია ადამიანის ერთ-ერთ ფუნდამენტურ უფლებად, მათ შორის გაეროს, ევროპის საბჭოს, ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციისა და აფრიკული კავშირის მიერ. თუმცა, ამ საყოველთაო აღიარებამდე, ცალკეულ სახელმწიფოებსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებს, მრავალი ეტაპის გავლა დასჭირდათ.³

ინფორმაციის თავისუფლება საქართველოს კონსტიტუციით გარანტირებული უფლებაა. კონსტიტუციის 41-ე მუხლის თანახმად „აღნიშნული მოიცავს პირის უფლებას კანონით დადგენილი წესით გაეცნოს სახელმწიფო დაწესებულებებში მასზე დაცულ ინფორმაციას, ასევე შესაბამის ოფიციალურ დოკუმენტებს. აღსანიშნავია, რომ ოფიციალურ ჩანაწერებში არსებული ინფორმაცია პირის შესახებ არავისთვის არ უნდა იყოს ხელმისაწვდომი თვით ამ „ადამიანის“ თანხმობის გარეშე, კანონით ანსაზღვრული გამონაკლისების გარდა.“⁴

³ ინფორმაციის თავისუფლება: კანონმდებლობა და პრაქტიკა, საქართველო, ამერიკის შეერთებული შტატები, გაერთიანებული სამეფო/შოტლანდია, ესტონეთი-შედარებითი ანალიზი. კვლევის ავტორი ელისო ჩაბრავა IDFI, 2012 წ - 5 გვ.

⁴ საქართველოს კონსტიტუციის 41-ე მუხლი:

„1. საქართველოს ყოველ მოქალაქეს უფლება აქვს კანონით დადგენილი წესით გაეცნოს სახელმწიფო დაწესებულებებში მასზე არსებულ ინფორმაციას, აგრეთვე იქ არსებულ ოფიციალურ დოკუმენტებს, თუ ისინი არ შეიცავენ სახელმწიფო, პროფესიულ ან კომერციულ საიდუმლოებას .

2. ოფიციალურ ჩანაწერებში არსებული ინფორმაცია, რომელიც დაკავშირებულია ადამიანის ჯანმრთელო ბასთან, მის ფინანსებთან ანსხვა კერძო საკითხებთან, არავისთვის არ უნდა იყოს ხელმისაწვდომი თვით ა მ ადამიანის თანხმობის გარეშე, გარდა კანონით დადგენილი შემთხვევებისა, როდესაც ეს აუცილებელია ს

ინფორმაციის თავისუფლების პრინციპებიდან უნდა გამოვყოთ ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი - ღიაობის პრინციპი. მაქსიმალური ღიაობის პრინციპი გულისხმობს საჯარო დაწესებულებებში დაცული ინფორმაციის მიმართ არსებულ ღიაობის პრეზუმფციას. იმ შემთხვევაში თუ ორგანო უარს განაცხადებს ინფორმაციის გაცემაზე, მასვე ეკისრება მტკიცების ტვირთი, რომ ინფორმაციის გაცემაზე უარი განხორციელდა კანონმდებლობით დადგენილი გამონაკლისების ფარგლებში. თავად კანონს უნდა გააჩნდეს გავრცელების ფართო სპექტრი, იგი არ უნდა ზღუდავდეს ინფორმაციის მოთხოვნის უფლების მქონე პირთა წრეს. ამასთან, იმ დაწესებულებების რიცხვიც, რომლებზეც კანონით დადგენილი ვალდებულებები ვრცელდება, მაქსიმალურად უნდა მოიცავდეს საჯარო ფუნქციის მქონე ყველა უწყებას.⁵

ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უფლება წარმოადგენს ევროკავშირის ინსტიტუტებში გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის ერთ-ერთ აუცილებელ ელემენტს, იგი ხელს უწყობს გადაწყვეტილების მიმღები ორგანოების სწორ მმართველობასა და ევროპის მოქალაქეთა და ევროპის კავშირის ინსტიტუტების კომუნიკაციის განვითარებას.⁶

ხელმისაწვდომობის უფლება თავის თავში უმეტესად მოიაზრებს იმ ინფორმაციას, რომელიც უკვე წერილობით არსებობს, ხოლო დასავლეთ ევროპის მრავალ ქვეყანაში აღნიშნული მხოლოდ „ოფიციალურ დოკუმენტებს“ მოიცავს, ანუ მასში არ შედის შიდა მოხმარების დოკუმენტები, თუ დოკუმენტების სამუშაო ვერსიები. ამერიკის შეერთებულ შტატებში საჯარო დაწესებულებაში დაცულ ინფორმაციას მისი ფორმატის მიუხედავად ჩანაწერებს უწოდებენ, ხოლო ესტონეთში, გაერთიანებული სამეფოსა და შოტლანდიაში ნებისმიერი ფორმით ჩაწერილი ინფორმაცია მოიაზრება როგორც საჯარო ინფორმაცია.⁷ „ევროპის საბჭოს კონვენცია ოფიციალური დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის შესახებ, საჯარო დაწესებულებებს აკისრებს ვალდებულებას, პროაქტიულად გამოაქვეყნონ მათი საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია“⁸.

აღსანიშნავია, რომ მსოფლიოს ყველაზე პროგრესული ინფორმაციის თავისუფლების აქტებიც კი ითვალისწინებენ ინფორმაციის კატეგორიას, რომელიც, თავისი შინაარსიდან გამომდინარე, რეგულირების სპეციალურ რეჟიმს ექვემდებარება. ასეთ გამონაკლისების რიცხვს მიეკუთვნება ინფორმაცია, რომელიც ეხება ქვეყნის თავდაცვას, საერთაშორისო ურთიერთობებს, პროფესიულ, კომერციულ ან პირად საიდუმლოებას. ერთის მხრივ,

ახელმწიფო უშიშროების ან საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, ჯანმრთელობის, სხვა ათა უფლებებისა და თავისუფლებების დასაცავად.“

⁵ იქვე - გვ 6.

⁶ The right of access to information in the European Union institutions and the role of the European Ombudsman in this process, Institute for Development of Freedom of Information, Nino Tsukhishvili 2013, July pg. 2

⁷ ინფორმაციის თავისუფლება: კანონმდებლობა და პრაქტიკა, საქართველო, ამერიკის შეერთებული შტატები, გაერთიანებული სამეფო/შოტლანდია, ესტონეთი-შედარებითი ანალიზი. კვლევის ავტორი ელისო ჩაბრავა IDFI, 2012 წ - 5 გვ. 46

⁸ იქვე, სქოლიო 172 კონვენცია ოფიციალური დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის შესახებ, მე-10-ე მუხლი

ასეთი გამონაკლისების არსებობა აუცილებელია კონკრეტული საზოგადოებრივი ინტერესის დასაცავად, ხოლო მეორე მხრივ მნიშვნელოვანია, რომ გამონაკლისების წრე მკაცრად იყოს შეზღუდული, ხოლო მათ პრაქტიკაში გამოყენება - ზომიერი.⁹

საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე გამონაკლისების დაწესების განსხვავებული მოდელები არსებობს ქვეყნების მიხედვით, მაგ: ესტონეთის საჯარო ინფორმაციის აქტი განსაზღვრავს იმ ინფორმაციის ჩამონათვალსაც, რომელსაც ენიჭება „შიდა მოხმარების“ დოკუმენტის კვალიფიკაცია.¹⁰ „ასეთს მიეკუთვნება: სახელმწიფო ზედამხედველობის პროცესთან დაკავშირებული ინფორმაცია; ინფორმაცია, რომლის გამოქვეყნებაც ზიანს მიაყენებს ქვეყნის საგარეო ურთიერთობებს; პირადი ინფორმაცია და სხვ.“¹¹

საჯარო ინფორმაციის გაცემისას არსებობს ე.წ. სამ ეტაპიანი ტესტი. იგი იძლევა საშუალებას მოხდეს ინდეტიფიცირება თუ რა სახის ინფორმაცია ექვემდებარება სახელმწიფო/ადმინისტრაციული ორგანოების მხრიდან გამჟღავნებას. პირველი - ინფორმაცია არის კანონით დაცული და არ ექვემდებარება გამჟღავნებას; მეორე - გამჟღავნება გამოიწვევს დაცული ინტერესისათვის ზიანის მიყენებას; მესამე - აღნიშნული ზიანი აღემატება საზოგადოებრივ ინტერესს გამჟღავნებული იყოს კონკრეტული ინფორმაცია. ქვეყნების უმრავლესობა ხელმძღვანელობს აღნიშნული ტესტით.¹²

ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა, მაგალითად მექსიკასა და იამაკაში გაწერილია როგორც ცალკე უფლება, რომელზეც გარკვეული გამონაკლისები ვრცელდება, მაშინ როცა დიდ ბრიტანეთსა და ტაილანდში აღნიშნული უფლება უფრო პროცედურული ნორმებით არის გადმოცემული. აღნიშნული გულისხმობს, ნებისმიერი პირის უფლებას მიმართოს საჯარო დაწესებულებას და შესაბამისი პროცედურული და მატერიალური ნორმების გათვალისწინებით გამოითხოვოს ინფორმაცია. აღსანიშნავია, რომ არც ისე ცალსახაა რამდენად ქმნის ეს არსებით სხვაობას პრაქტიკაში, თუმცა, არსებობს

⁹ ინფორმაციის თავისუფლება: კანონმდებლობა და პრაქტიკა, საქართველო, ამერიკის შეერთებული შტატები, გაერთიანებული სამეფო/შოტლანდია, ესტონეთი-შედარებითი ანალიზი. კვლევის ავტორი ელისო ჩაბრავა IDFI, 2012 წ - 40 გვ.

¹⁰ იქვე. „აქტის თანახმად, კანონით გათვალისწინებული გამონაკლისებისათვის მისაკუთვნებლად, ინფორმაციისადმი ხელმისაწვდომობა ესტონეთის კანონმდებლობით დადგენილი პროცედურის საფუძველზე უნდა შეიზღუდოს. ინფორმაციის კლასიფიცირების უფლებამოსილებით სარგებლობს საჯარო დაწესებულების ხელმძღვანელი, რომელიც გამონაკლისებს მისაკუთვნებელ ინფორმაციას ანიჭებს „შიდა მოხმარების“ მონაცემის სტატუსს.“

¹¹ ინფორმაციის თავისუფლება: კანონმდებლობა და პრაქტიკა, საქართველო, ამერიკის შეერთებული შტატები, გაერთიანებული სამეფო/შოტლანდია, ესტონეთი-შედარებითი ანალიზი. კვლევის ავტორი ელისო ჩაბრავა IDFI, 2012 წ - 41 გვ.

¹² ინფორმაციის თავისუფლება: შედარებითი სამართლებრივი კვლევა; ტობი მენდელი, მეორე გამოცემა. იუნესკო, პარიზი 2008 წ; - გვ 149

მოსარება, რომ შესაძლოა „უფლებაზე“ (მოთხოვნაზე) დაფუძნებული მიდგომა დროთა განმავლობაში უფრო რელევანტური და მისაღები აღმოჩნდეს.¹³

საინტერესოა სამხრეთი აფრიკისა და იამაკის მიდგომა სადაც გაწერილია დოკუმენტებისა და ჩანაწერების ხელმისაწვდომობის უფლება, მაშინ როდესაც კანონმდებლობათა უმეტესობით დადგენილია ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უფლება. ხოლო რამდენიმე ქვეყანა მაგალითად უგანდა იცნობს როგორც დოკუმენტებისა და ჩანაწერების გაცნობის, ასევე ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უფლებას.¹⁴

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ბევრ ქვეყანაში კანონი ითვალისწინებს ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის პრინციპებს რასაც ეფუძნება კანონი ან განსაზღვრავს მის მიზნებსა და ფუნქციებს. პრინციპები რომლებსაც ხშირად ვხვდებით, მოიცავს გამჭვირვალების ხელშეწყობას, ეფექტიანი და ანგარიშვალდებული მთავრობის ჩამოყალიბებას, საზოგადოების ჩართულობის უზრუნველყოფას, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას, დემოკრატიული და ადამიანის უფლებებზე დაფუძნებული კულტურის ჩამოყალიბებისა და კანონის უზენაესობის ხელშეწყობას. პრინციპების არსებობას ბევრი დადებითი მხარე აქვს კერძოდ, იგი შეიძლება გამოყენებული იყოს როგორც ინტერპრეტაციის საშუალება რათა უკეთ განიმარტოს ის ბუნდოვნება, რომელსაც ვაწყდებით პერსონალურ მონაცემთა ხელმისაწვდომობის და სხვა საჯარო ინტერესის კონფლიქტის წარმოშობისას. კანონმდებლის მიზანი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ჭრილში უნდა იყოს პირადი სფეროსა და საჯარო ინტერესის დაბალანსებული დაცვის უზრუნველყოფა.¹⁵ ზემოხსენებული, ბალანსის დაცვის მნიშვნელობიდან გამომდინარე სხვადასხვა ქვეყნების კანონმდებლობა დეტალურად ადგენს ინფორმაციის გასაჯაროებისა და მის გაცემაზე უარის თქმის საფუძვლებს.¹⁶

მაგალითისათვის, დიდ ბრიტანეთსა და ტაილანდში, სამეფო ოჯახთან დაკავშირებული ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმის საგამონაკლისო წესს ითვალისწინებს მარეგულირებელი კანონმდებლობა, ხოლო სამხრეთ აფრიკის შემთხვევაში შეზღუდვა არსებობს შიდა შემოსავლების სამსახურის მიერ ინფორმაციის გაცემასთან დაკავშირებით. კვლევის ავტორის განმარტებით უმეტესად უარის თქმის საფუძვლად მითითებულია „ლეგიტიმური ინტერესის“ არ არსებობა, თუმცა ავტორი მიიჩნევს, რომ ხშირ შემთხვევაში მას გაუმართლებლად ფართოდ განმარტავენ. ასეთი მიდგომა კი

¹³ ინფორმაციის თავისუფლება: შედარებითი სამართლებრივი კვლევა; ტობი მენდელი, მეორე გამოცემა. იუნესკო, პარიზი 2008 წ; გვ 141, 150

¹⁴ იქვე

¹⁵ იქვე

¹⁶ ინფორმაციის თავისუფლება: შედარებითი სამართლებრივი კვლევა; ტობი მენდელი, მეორე გამოცემა. იუნესკო, პარიზი 2008 წ; გვ 141,

თავის მხრივ პრობლემას ქმნის, სწორედ ამიტომ ბევრი ქვეყანა „ლეგიტიმური ინტერესის“ არსებობის ფარგლების დავიწროებას ცდილობს.¹⁷

საქართველოს შემთხვევაში საჯარო ინფორმაციის არსი და მისი გაცემის წესი საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით არის განსაზღვრული. საჯარო ინფორმაცია მოიცავს საჯარო დაწესებულებაში ნებისმიერი სახით დაცულ ინფორმაციას.¹⁸ კანონით ასევე განსაზღვრულია საჯარო ინფორმაციის ღიაობის საკითხი თუმცა იმ გამონაკლისებით თუ იგი არ შეიცავს სახელმწიფო, კომერციულ ან კანონით დადგენილ პერსონალურ მონაცემებს.¹⁹ საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნის და გაცემის ფორმები განსაზღვრულია შემდეგი სახით, ნებისმიერ პირს აქვს უფლება მოითხოვოს საჯარო ინფორმაცია რა ფორმითაც არ უნდა იყოს ის დაცული საჯარო დაწესებულებაში, გაეცნოს მას დედანში.²⁰ საჯარო ინფორმაციის გამოთხოვა შესაძლებელია როგორც მატერიალური სახით-განცხადების წარდგენით ასევე ელექტრონული ფორმით (ასეთი მომსახურების არსებობის შემთხვევაში). ასევე აღსანიშნავია რომ საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნისას განცხადებაში არ არის აუცილებელია მიეთითოს მოთხოვნის მოტივი ან მიზანი.²¹

III. პერსონალური მონაცემების დაცვის უფლება

პერსონალური მონაცემების დაცვის უფლება შესაძლებელია ინფორმაციის თავისუფლების შეზღუდვის ერთ-ერთ ლეგიტიმურ საფუძვლად იქნეს განხილული- შესაბამისად კვლევის ამ ნაწილში გაანალიზებულია პერსონალური მონაცემების დაცვასთან დაკავშირებული რეგულაციები როგორც საერთაშორისო ასევე შიდა სახელმწიფოებრივ დონეზე.

1. პერსონალური მონაცემების დაცვის რეგულირება თანამედროვე სისტემებში

„პერსონალური მონაცემების ავტომატური დამუშავებისას ფიზიკური პირების დაცვის შესახებ“ კონვენციის პრეამბულაში განმტკიცებულია მონაწილე სახელმწიფოთა ნება შექმნან პიროვნების უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის გარანტიები.²²

¹⁷ იქვე გვ. 148

¹⁸ საქართველოს კანონი „ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის“ მე-2 მუხლის 1-ლი ნაწილის „მ“ ქვეპუნქტის თანახმად „საჯარო ინფორმაცია ეს არის ოფიციალური დოკუმენტი (მათ შორის, ნახაზი, მაკეტი, გეგმა, სქემა, ფოტოსურათი, ელექტრონული ინფორმაცია, ვიდეო- და აუდიოჩანაწერები), ანუ საჯარო დაწესებულებაში დაცული, აგრეთვე საჯარო დაწესებულების ან მოსამსახურის მიერ სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით მიღებული, დამუშავებული, შექმნილი ან გაგზავნილი ინფორმაცია, ასევე საჯარო დაწესებულების მიერ პროაქტიულად გამოქვეყნებული ინფორმაცია.“

¹⁹ საქართველოს კანონი „ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის“ მე-10 მუხლის 1-ლი ნაწილი;

²⁰ საქართველოს კანონი „ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის“ მე-12 მუხლის 1-ლი ნაწილი;

²¹ საქართველოს კანონი „ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის“ 37-ე მუხლი;

²² „პერსონალური მონაცემების ავტომატური დამუშავებისას ფიზიკური პირების დაცვის შესახებ“ კონვენცია, მიღებული 1981 წლის 28 იანვარს; რატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის მიერ 2005 წლის 28 ოქტომბრის #2010-III დადგენილებით; ძალაშია საქართველოსთან მიმართებაში 2006 წლის 01 აპრილიდან. პრეამბულა; 1-ლი მუხლი.

პერსონალური მონაცემების დაცვის და საჯარო ინტერესზე მსჯელობისას გასათვალისწინებელია, რომ სხვადასხვა სისტემებისათვის დამახასიათებელია განსხვავებული მიდგომები. მაგალითისათვის, კონტინენტური სამართლის ქვეყნებში სასამართლო გადაწყვეტილებებში მხარეთა სახელები და გვარები, როგორც წესი, რედაქტირებულია პერსონალური მონაცემების დაცვის მიზნით, ხოლო პრეცედენტული სამართლის ქვეყნებში მაგალითად გაერთიანებულ სამეფოსა და ირლანდიაში სასამართლო გადაწყვეტილებები სრულად ხელმისაწვდომია, რადგან ამ შემთხვევაში უპირატესობა ღია მართლმსაჯულებას ენიჭება.²³

პრეცედენტულ სამართალში გამჭვირვალობის ესეთი ხარისხი გარკვეულ სირთულეებთან არის დაკავშირებული. მაგალითად ამერიკის შეერთებულ შტატებში ინტერნეტის გამოყენებით ხელმისაწვდომია ისეთი პერსონალური მონაცემები, როგორცაა სამედიცინო ჩანაწერები, მოქალაქეთა მისამართები, ინფორმაცია ნასამართლეობასთან დაკავშირებით. სამოქალაქო საქმეთა მონაწილეებისა თუ ადვოკატებისთვის პერსონალურ მონაცემთა დაცვა მნიშვნელოვანი პრობლემა გახდა, მას შემდეგ რაც ფედერალურმა და შტატების მთავრობამ მნიშვნელოვანი დოკუმენტების საჯაროდ, ელექტრონულად განთავსება დაიწყო. ამაში შედის სასამართლო დოკუმენტები, გადაწყვეტილებები, ქონებრივ უფლებებთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია და სხვა. აღსანიშნავია, რომ სასამართლო გადაწყვეტილებები და დოკუმენტები ყველაზე სენსიტიური ინფორმაციის შემცველია. ისინი ხშირად შეიცავს პირად, ინტიმურ, საბანკო, ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ ინფორმაციას, სავაჭრო საიდუმლოებებს, ასევე სოციალური დაცვის პირად ნომერსაც კი.²⁴ სასამართლო დოკუმენტების ინტერნეტით გავრცელება საშუალებას აძლევს ყველა ინტერნეტ მომხმარებელს წვდომა ქონდეს პირის პერსონალური მონაცემებთან. მაშასადამე ცალსახაა, რომ უნდა გაივლოს ზღვარი პერსონალურ მონაცემთა დაცვასა და საზოგადოების უფლებას შორის, ჰქონდეს ინფორმაცია მართლმსაჯულებისა და სასამართლო სისტემის მუშაობასთან დაკავშირებით.²⁵

კიდევ ერთი სირთულე რაც საჯაროობამ განაპირობა არის სხვადასხვა დანაშაულთა ზრდის ხელშეწყობა, რადგან მთავრობის და სასამართლო დოკუმენტების გამოყენება ხდება პერსონალური მონაცემების მოსაპოვებლად. ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა ქმნის დანაწევრებული საზოგადოების ჩამოყალიბების რისკს. ასეთ გარემოში შესაძლებელი ხდება ინდივიდის კატეგორიზაცია მის მიერ განხორციელებული

²³ Court Decisions in Georgia: How to Negotiate the Minefield Between Access and Respect for Privacy - Toby Mendel Executive Director Centre for Law and Democracy February 2017 pg. 1

²⁴ Are Public Records Too Public? Why Personally Identifying Information Should Be Removed from Both Online and Print Versions of Court Documents KRISTEN M. BLANKLEY pg 414

²⁵ Are Public Records Too Public? Why Personally Identifying Information Should Be Removed from Both Online and Print Versions of Court Documents KRISTEN M. BLANKLEY pg 416

ტანჯაქციით დატოვებული ელექტრონული კვალის საშუალებით, რომლითაც მქდავდნება მისი პერსონალური მონაცემი.²⁶

საგულისხმოა, რომ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის მომხრეები მოუწოდებენ, სახელმწიფოს პერსონალური მონაცემების ონლაინ გამჟღავნების აკრძალვისკენ. აღნიშნული მოთხოვნის რამოდენიმე მიზეზი არსებობს, მათ შორის: პერსონალური მონაცემების გავრცელება ზრდის პიროვნების ვინაობასთან დაკავშირებული თაღლითობის რისკს, რომელიც ამერიკის შეერთებულ შტატებში ერთ-ერთი ყველაზე სწრაფად მზარდი დანაშაულია; გარდა ამისა, დამსაქმებლებსა და დამქირავებლებს შეუძლიათ გამოიყენონ ეს ინფორმაცია დისკრიმინაციულად; ოჯახის შესახებ პერსონალური მონაცემების გამჟღავნებამ შესაძლოა პირს სირთულეები და უხერხულობა შეუქმნას, ამასთან, ადვოკატებმა შესაძლოა ტაქტიკა კლიენტის პერსონალური ინფორმაციის დაცვისკენ მიმართონ და არა საქმის მოგებისკენ. აღსანიშნავია, რომ ადვოკატის მიერ კლიენტის პერსონალური მონაცემების დაცვაზე აქცენტი განპირობებულია იმით, რომ საბოლოო შედეგად სასამართლო გადაწყვეტილებებში ასახული პერსონალური ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იქნება ინტერნეტის საშუალებითაც. ამასთანავე, შესაძლებელია არსებობდეს ისეთი შემთხვევაც, როდესაც პირიქით, ადვოკატი ბოროტად ისარგებლებს არსებული მდგომარეობით და მეორე მხარისთვის არასასურველი ინფორმაციის გამჟღავნების მუქარით შეეცდება საქმის მოგებას.²⁷ საოჯახო დავებთან დაკავშირებული პერსონალური და ინტიმური ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან აცილება მარტივად არის შესაძლებელი. მაგალითად თუ მოხდება მხარეთა მხოლოდ ინიციალების და არა სრული სახელების გამოქვეყნება, ისე როგორც ეს ხდება არასრულწლოვანთა საქმეებთან მიმართებით. სასამართლო დოკუმენტებიდან პერსონალური მონაცემების ამოღებით საქმის გადაწყვეტა სამართლებრივ საკითხებზე იქნება დამოკიდებული და არა პერსონალურ მონაცემთა გამჟღავნების მუქარაზე.²⁸

მეორე მხრივ უნდა აღინიშნოს, რომ მსგავსი მიდგომის მომხრეთა განმარტებით საჯარო ინფორმაცია გულისხმობს, რომ იგი საჯაროა გავრცელების ფორმის მიუხედავად. რადგან, თუ შესაძლებელია ამ ინფორმაციის სასამართლოში წაკითხვა, ასლის გადაღება თუ გამოთხოვა, მაშინ ეს დოკუმენტები ინტერნეტის საშუალებითაც უნდა იყოს ხელმისაწვდომი. ამასთან, ისინი განმარტავენ, რომ ინტერნეტის მეშვეობით გადაწყვეტილებათა ხელმისაწვდომობა ადვოკატებისათვის დროისა და თანხის დაზოგვის საშუალებაა.²⁹

„პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“

²⁶ PERSONAL INFORMATION IN GOVERNMENT RECORDS: PROTECTING THE PUBLIC INTEREST IN PRIVACY GRAYSON BARBER pg 63

²⁷ Are Public Records Too Public? Why Personally Identifying Information Should Be Removed from Both Online and Print Versions of Court Documents KRISTEN M. BLANKLEY pg 417,421

²⁸ იქვე

²⁹ იქვე

მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 95/46/EC დირექტივა³⁰ (შემდგომში დირექტივა) განამტკიცებს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ძირითად პრინციპებს, განსაზღვრავს საჯარო და კერძო დაწესებულებათა მიერ მონაცემთა დამუშავების წესს, მონაცემთა დაცვის სუბიექტთა უფლებებს და სხვა მნიშვნელოვან საკითხებს.³¹

მიუხედავად იმისა, რომ დირექტივა შინაარსობრივად არ იყო ინოვაციური და რიგი ცნებები სხვა მარეგულირებელ ტექსტებზეა დაფუძნებული, მან მაინც იქონია ძალიან დიდი გავლენა მთელ ევროკავშირზე და შეიძლება ჩაითვალოს, რომ ჩამოყალიბდა როგორც მონაცემთა დაცვის პრინციპების მბოჭავი და ჰარმონიული ჩარჩო ყველა წევრი სახელმწიფოსთვის.³² დირექტივა შედგება 34 მუხლისგან. მისი დებულებები შეეხება მონაცემების ხარისხს, დამუშავების განსაკუთრებულ კატეგორიებს, მონაცემთა სუბიექტების უფლებებს, კონფიდენციალურობას, უსაფრთხოებას, პასუხისმგებლობას და სხვა სანქციებს, ასევე ქცევის წესსა და ზედამხედველობის ორგანოებს.³³

დირექტივის თანახმად პერსონალური მონაცემი შეიძლება დამუშავდეს, მხოლოდ იმ ლეგიტიმური მიზნით, რომლისთვისაც მოხდა მისი შეგროვება, ასევე მისი შენახვა უნდა მოხდეს ისეთი ფორმით, რომლითაც არ არის შესაძლებელი პირის იდენტიფიცირება იმ ვადაზე მეტი დროით ვიდრე ეს საჭიროა ამ მიზნის მისაღწევად.³⁴ ამასთან, პერსონალური მონაცემები შეიძლება მხოლოდ მონაცემთა სუბიექტის თანხმობით დამუშავდეს, ან თუ სახეზეა საჯარო ან კერძო პირის ლეგიტიმური ინტერესი გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აღნიშნული ინტერესი ლახავს მონაცემთა სუბიექტის ფუნდამენტურ, უფლებებსა და თავისუფლებებს.³⁵

დირექტივაში გამოყენებული ტერმინს „დამუშავებას“ ფართო გავრცელების არეალი აქვს და მოიცავს ყველა ნახევრად ავტომატურ, ავტომატურ თუ სხვა გზით განხორციელებულ მონაცემთა დამუშავების შემთხვევებს. გარდა ორი გამონაკლისისა. პირველი ეს არის შემთხვევა როდესაც ფიზიკური პირი ამუშავებს მონაცემებს აშკარად პირადი ან სამეურნეო/სამეწარმეო საქმიანობისთვის და მეორე როდესაც იგი ხვდება კავშირის სამართლის გავრცელების ფარგლებს გარეთ ან ნებისმიერ შემთხვევაში, როდესაც იგი ეხება საზოგადოებრივ უსაფრთხოებას, თავდაცვას, სახელმწიფო

³⁰ „პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“ მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 95/46/EC; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A31995L0046>

³¹ განმარტებითი ბარათი საქართველოს კანონის პროექტის „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“; <https://info.parliament.ge/file/1/BillReviewContent/63200>, გვ. 2

³² Review of the European Data Protection Directive, Neil Robinson, Hans Graux, Maarten Botterman, Lorenzo Valeri, Information Commissioner's Office, RAND Europe pg 7,8

³³ იქვე;

³⁴ The EU Data Protection Directive, Information Privacy, and the Public Interest, Fred H. Cate, IOWA LAW.REVIEW 1995, pg 433, footnote 21. Directive, supra note 16, art. 6(1)

³⁵ იქვე, სქოლიო 22. Id. art. 7(f).

უსაფრთხოებას ან სისხლის სამართლის საქმის აღსრულებას.³⁶ დირექტივა დამუშავებელს აკისრებს ვალდებულებას მონაცემთა სუბიექტს მიაწოდოს ინფორმაცია დამუშავების მიზნებისა და სხვა მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ.³⁷ გამჭვირვალობის ამ ვალდებულების შეუსრულებლობას შეიძლება შედეგად მოჰყვეს ინფორმაციის უკანონო გზით მოპოვება.³⁸ დირექტივის მე-17 მუხლით დადგენილია დაცვის ძირითადი მოთხოვნები პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასთან დაკავშირებით, რაც გულისცმობს მონაცემთა დამუშავებლის ვალდებულებას მიიღოს ისეთი ორგანიზაციულ-ტექნიკური ზომები, რომლის საშუალებითაც შეძლებს მონაცემთა დაცვას და თავიდან აირიდებს მათ უკანონო გამჟღავნებას, შეცვლასა თუ განადგურებას.³⁹

უნდა აღინიშნოს, რომ ხსენებული დოკუმენტით გაწერილია სამეთვალყურეო ორგანოს შექმნის ვალდებულება. აღნიშნული ორგანო უნდა იყოს სრულიად დამოუკიდებელი და ჰქონდეს შესაბამისი უფლებამოსილებები, რათა განახორციელოს ზედამხედველობა წევრ სახელმწიფოებში ეროვნული კანონის შესრულებაზე.⁴⁰

დირექტივასთან შესაბამისობაში უნდა იყოს საქართველოს კანონიც. „2014 წლის 27 ივნისს ხელი მოეწერა „ერთის მხრივ, საქართველოსა და მეორეს მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებას“ (შემდგომში ასოცირების შესახებ შეთანხმება), რომელიც რატიფიცირებული იქნა საქართველოს პარლამენტის მიერ 2014 წლის 18 ივლისს“. „ასოცირების შესახებ შეთანხმების“ მე-14 მუხლი დათმობილი აქვს პერსონალურ მონაცემებს, რომლის თანახმადაც უნდა მოხდეს პერსონალურ მონაცემთა მაღალ დონეზე დაცვისა და მისი საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა.⁴¹

³⁶ "EU Data Protection Law: The Review of Directive 95/46/EC and the Proposed General Data Protection Regulation", Peter Hustinx pg 10; Article 3(2)

³⁷ „პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“ მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 95/46/EC; მუხლი 10-11 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A31995L0046>

³⁸ EU Data Protection Law: The Review of Directive 95/46/EC and the Proposed General Data Protection Regulation", Peter Hustinx pg 10

³⁹ „პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“ მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 95/46/EC; მუხლი 17. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A31995L0046>

⁴⁰ EU Data Protection Law: The Review of Directive 95/46/EC and the Proposed General Data Protection Regulation", Peter Hustinx pg 11

⁴¹ იქვე, მუხლი 14

2. პერსონალური მონაცემების დაცვის მოწესრიგება ქართული კანონმდებლობის თანახმად;

(პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის 2016 წლის ანგარიშის აქტუალური საკითხები

საქართველოს კონსტიტუციით გარანტირებულ უფლებებს ახასიათებთ გარკვეული კლასიფიკაცია. ძირითადი უფლება არის ინდივიდის სუბიექტური დამცავი უფლება სახელმწიფოსთან მიმართებით. აღნიშნული უფლებები სახელმწიფოს ავალდებულებენ „თავი შორს დაიჭიროს“ ინდივიდისაგან, არ ჩაერიოს ადამიანის ცხოვრებისა და საქმიანობის სფეროში. მაგალითად: სიცოცხლის ძირითადი უფლება, პიროვნების თავისუფალი განვითარების უფლება და ა.შ.⁴² ასევე უნდა აღნიშნოს ინდივიდის უფლება ქონდეს პოზიტიური მფარველობა სახელმწიფოს მხრიდან. აღნიშნული უფლებები ადგენენ სახელმწიფოს პოზიტიურ ვალდებულებას დაიცვას ინდივიდის უფლებები მესამე პირთა მხრიდან ხელყოფისაგან. სწორედ ამ უფლებათა (დამცავი და პოზიტიური მფარველობითი) ერთობლიობის დაცვის კატეგორიას შეიძლება მივაკუთვნოთ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის უფლება.⁴³

„ასოცირების შესახებ შეთანხმების“ ფარგლებში იმპლმენტაციის კუთხით საქართველოს მხრიდან ნაკისრი ვალდებულება იყო დაცვის ისეთი სამართლებრივი დონის შემუშავება, რომელიც სულ მცირე შეესაბამება დირექტივასა და ასოცირების შესახებ შეთანხმების 1-ლი დანართით გათვალისწინებულ სხვა საერთაშორისო დოკუმენტებს.⁴⁴ აქედან გამომდინარე 2011 წლის 28 დეკემბერს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო „საქართველოს კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ (შემდგომში კანონი), რომლის მიზანია „პერსონალური მონაცემის დამუშავებისას უზრუნველყოს ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა, მათ შორის, პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის დაცვა“⁴⁵. კანონის მეორე მუხლი ეთმობა ტერმინთა განმარტებებს და აყალიბებს ისეთ ცნებებს როგორცაა „პერსონალური მონაცემი“⁴⁶, „მონაცემთა სუბიექტი“⁴⁷, „მონაცემთა

⁴² კონსტიტუციური სამართალი, ავტ: ავთანდილ დემეტრაშვილი და ირაკლი კობახიძე, 2008 წ. თბილისი. გვ 72-73.

⁴³ იქვე გვ 73-74.

⁴⁴ „ერთის მხრივ, საქართველოსა და მეორეს მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების“ დანართი I თავისუფლება, უსაფრთხოება და მართლმსაჯულება; <http://mfa.gov.ge/%E1%83%94%E1%83%95%E1%83%A0%E1%83%9D%E1%83%9E%E1%83%A3%E1%83%9A%E1%83%98-%E1%83%93%E1%83%90-%E1%83%94%E1%83%95%E1%83%A0%E1%83%9D-%E1%83%90%E1%83%A2%E1%83%9A%E1%83%90%E1%83%9C%E1%83%A2%E1%83%98%E1%83%99%E1%83%A3%E1%83%A0%E1%83%98-%E1%83%98%E1%83%9C%E1%83%A2%E1%83%94%E1%83%92%E1%83%A0%E1%83%90%E1%83%AA%E1%83%98%E1%83%90/Association-Agreement.aspx>

⁴⁵ საქართველოს კანონი „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ 1-ლი მუხლი, <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437>

⁴⁶ „საქართველოს კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ მე-2 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი, პერსონალური მონაცემი (შემდგომ – მონაცემი) – ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც უკავშირდება

დამუშავება“⁴⁸, „მონაცემთა დამმუშავებელი“⁴⁹ და სხვა. მესამე მუხლით გაწერილია კანონის მოქმედების სფერო. საგულისხმოა, რომ აღნიშნული კანონი კერძო სექტორზეც ვრცელდება, რაც ძალიან მნიშვნელოვანი სიახლეა, ვინაიდან პერსონალურ მონაცემთა დიდი ნაწილი კერძო სექტორში მუშავდება, ხოლო აქამდე არსებული რეგულაციით პერსონალურ მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული მოწესრიგება უმეტესად⁵⁰ საჯარო სექტორს შეეხებოდა.⁵¹ კიდევ ერთი კანონით გათვალისწინებული სიახლეა პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის ინსტიტუტის ჩამოყალიბება.⁵² იგი 2013 წლის ივლისში შეიქმნა და მისი მიზანია პერსონალურ მონაცემთა დაცვის მარეგულირებელი კანონმდებლობის ზედამხედველობა და მონაცემთა დამუშავების კანონიერების კონტროლი.⁵³

კანონის მე-5 (მაგ.: „მონაცემთა სუბიექტის თანხმობა“ ან „მონაცემთა დამუშავება აუცილებელია მონაცემთა დამმუშავებლის ან მესამე პირის კანონიერი ინტერესების დასაცავად“) და მე-6 მუხლები განსაზღვრავს პერსონალურ მონაცემთა დამუშავების წესსა და საფუძვლებს, თუმცა მნიშვნელოვანია, რომ ხსენებული მუხლები უნდა გათვალისწინებულ იქნეს ამავე კანონის მე-4 მუხლთან მიმართებით. მე-4 მუხლი ეთმობა მონაცემთა დამუშავების პრინციპებს. მაშასადამე მხოლოდ რომელიმე საფუძვლის არსებობა არ არის საკმარისი წინაპირობა მონაცემთა დამუშავებისათვის,

იდენტიფიცირებულ ანიდენტიფიცირებად ფიზიკურ პირს. პირი იდენტიფიცირებადია, როდესაც შესაძლებელია მისი იდენტიფიცირება პირდაპირ ან არაპირდაპირ, კერძოდ, საიდენტიფიკაციო ნომრით ან პირის მახასიათებელი ფიზიკური, ფიზიოლოგიური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, კულტურული ან სოციალური ნიშნებით; <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437>

⁴⁷ „საქართველოს კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ მე-2 მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტი ნებისმიერი ფიზიკური პირი, რომლის შესახებ მონაცემიც მუშავდება; <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437>

⁴⁸ „საქართველოს კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ მე-2 მუხლის „დ“ ავტომატური, ნახევრად ავტომატური ან არაავტომატური საშუალებების გამოყენებით მონაცემთა მიმართ შესრულებული ნებისმიერი მოქმედება, კერძოდ, შეგროვება, ჩაწერა, ფოტოზე აღბეჭდვა, აუდიოჩაწერა, ვიდეოჩაწერა, ორგანიზება, შენახვა, შეცვლა, აღდგენა, გამოთხოვა, გამოყენება ან გამჟღავნება მონაცემთა გადაცემის, გავრცელების ან სხვაგვარად ხელმისაწვდომად გახდომის გზით, დაჯგუფება ან კომბინაცია, დაბლოკვა, წაშლა ან განადგურება; <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437>

⁴⁹ „საქართველოს კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ მე-2 მუხლის „ი“ საჯარო დაწესებულება, ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც ინდივიდუალურად ან სხვებთან ერთად განსაზღვრავს პერსონალურ მონაცემთა დამუშავების მიზნებსა და საშუალებებს, უშუალოდ ან უფლებამოსილი პირის მეშვეობით ახორციელებს მონაცემთა დამუშავებას; <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437>

⁵⁰ გამონაკლისია მაგ.: „საქართველოს კანონი კომერციული ბანკების შესახებ“, ასევე „საქართველოს კანონი პაციენტის უფლებების შესახებ“ და სხვა, განმარტებითი ბარათი საქართველოს კანონის პროექტის „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“; <https://info.parliament.ge/file/1/BillReviewContent/63200>, გვ. 1

⁵¹ განმარტებითი ბარათი საქართველოს კანონის პროექტის „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“; <https://info.parliament.ge/file/1/BillReviewContent/63200>, გვ. 1, 5.

⁵² იქვე გვ. 8

⁵³ <https://personaldata.ge/ge/about-us/inspector>

აუცილებელია იგი ემსახურებოდეს კონკრეტული მიზნის მიღწევას და იყოს პროპორციული.⁵⁴

ამასთან, მონაცემთა დამუშავებლის ვალდებულებაა აღრიცხოს მონაცემთან დაკავშირებული მოქმედებები.⁵⁵ კანონის მეოთხე თავი დათმობილი აქვს მონაცემთა „სუბიექტის უფლებას, მიიღოს ინფორმაცია მის შესახებ დამუშავებული მონაცემების თაობაზე და მოითხოვოს უკანონოდ დამუშავებული მონაცემების განადგურება,“⁵⁶ ხოლო მეშვიდე თავით გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობა კანონის მოთხოვნათა დარღვევისათვის.⁵⁷

საქართველოს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის 2016 წლის ანგარიშში⁵⁸ აისახა სწორედ სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ მიერ პერსონალური მონაცემების ინტერნეტ სივრცეში გასაჯაროების საკითხი, ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით. ინსპექტორს განცხადებით მიმართა ადვოკატმა, რომელიც მიუთითებდა, რომ სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ ვებგვერდზე განთავსებული იყო მისთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრების შესახებ 2014 და 2015 წლის გადაწყვეტილებები. მოქალაქემ აღნიშნულ გადაწყვეტილებებში თავისი მონაცემების დაფარვის თხოვნით მიმართა სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციას, თუმცა ამ უკანასკნელმა უარი განუცხადა მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე.⁵⁹ ინსპექტორის განმარტებით, „ხშირ შემთხვევაში მოქმედი კანონმდებლობა არ განსაზღვრავს მონაცემთა დამუშავების/გასაჯაროების კონკრეტულ ვადას, ხოლო ორგანიზაციებს არ აქვთ განსაზღვრული მონაცემთა დამუშავების კონკრეტული და მკაფიო მიზანი. შესაბამისად, მონაცემთა დამუშავებლები მონაცემთა დამუშავების მიზნის მიღწევის შემდეგ არ შლიან არასაჭირო პერსონალურ მონაცემებს, არ ბლოკავენ მათ ან არ ინახავენ პირის იდენტიფიცირების გამომრიცხავი ფორმით. ამ მხრივ განსაკუთრებით პრობლემურია ინტერნეტსივრცეში გასაჯაროებული მონაცემების დამუშავებასთან დაკავშირებული ვადები, ვინაიდან ასეთ შემთხვევაში მონაცემების გასაჯაროების ყოველი დამატებითი დღე არსებითად ზრდის მონაცემთა სუბიექტის კანონიერი ინტერესებისთვის ზიანის მიყენების საფრთხეს.“⁶⁰

⁵⁴ განმარტებითი ბარათი საქართველოს კანონის პროექტის „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“; <https://info.parliament.ge/file/1/BillReviewContent/63200>, გვ. 5

⁵⁵ „საქართველოს კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ 17-ე მუხლის მე-2 ნაწილი. <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437>

⁵⁶ განმარტებითი ბარათი საქართველოს კანონის პროექტის „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“; <https://info.parliament.ge/file/1/BillReviewContent/63200>, გვ. 6

⁵⁷ „საქართველოს კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ VII თავი <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437>

⁵⁸ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის 2016 წლის ანგარიში

⁵⁹ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის 2016 წლის ანგარიში - გვ. 42;

⁶⁰ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის 2016 წლის ანგარიში - გვ. 44.

IV. ადვოკატთა ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებების საჯაროობა დისციპლინირების მიზნის ქრილში

კვლევის მოცემულ ნაწილში გაანალიზებულია საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებების გასაჯაროების ლეგიტიმური მიზანი და მისი ფარგლები. კერძოდ, პირველ რიგში დასმულია საკითხი, თუ რამდენად უნდა იყოს ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებების საფუძველზე დისციპლინირებული ადვოკატის შესახებ ინფორმაცია საჯაროდ⁶¹ ხელმისაწვდომი ნებისმიერი პირისათვის; როგორია ამ საკითხთან დაკავშირებით საერთაშორისო გამოცდილება. ამასთან, განხილვის საგანია, ასეთის დაშვების შემთხვევაში, რა მიზანს ემსახურება ადვოკატის პერსონალური მონაცემების მითითება კონკრეტულ გადაწყვეტილებებში; ასევე დასაფიქრებელია, თუ რა მოცულობით შეიძლება მიეწოდოს დაინტერესებულ პირს დისციპლინირებული ადვოკატის პერსონალური მონაცემების და გამოყენებული დისციპლინირების ზომის შესახებ ინფორმაცია., სამსჯელოა ასევე, რამდენად არსებობს გამოხატული მიზანი დისციპლინირების მოქმედების ვადის გასვლის შემდგომ, კვლავ საჯაროდ იქნეს განთავსებული (ადვოკატის ასოციაციის წევრობის სრულ პერიოდში) ადვოკატის პერსონალური მონაცემები.

1. დისციპლინური წარმოების საჯაროობა ამერიკის შეერთებულ შტატებში

ამერიკის შეერთებულ შტატებში, 1979 წელს ადვოკატთა ასოციაციამ შეიმუშავა პოლიტიკა, რომლის ფარგლებში მიღებულ იქნა რეკომენდაცია N 7. რეკომენდაციის თანახმად ადვოკატთა დისციპლინური კომისიის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები საჯაროდ უნდა იყოს ხელმისაწვდომი მას შემდეგ რაც დადგინდება რომ დარღვევა სახეზეა.⁶² ე.წ. „კლარკის ანგარიშის“ მიღებამდე უმეტესწილად დისციპლინური წარმოების შედეგები კონფიდენციალური იყო შტატის უმაღლესი სასამართლოს მიერ დარღვევის დადგენამდე.⁶³ რეკომენდაციის განმარტებით ბართში მითითებულია, რომ შტატები, რომლებიც ეწინააღმდეგებოდნენ დისციპლინური კომისიის გადაწყვეტილებების საჯაროობას ვერ წარმოადგინეს შესაბამისი არგუმენტები და მტკიცებულებები, რომლებიც ადვოკატებისათვის ზიანის მიყენებას დაადასტურებდა. შესაბამისად საჯაროობის წინააღმდეგ არსებული არგუმენტები ემოციურ საფუძველებზეა დამყარებული და არა გამოცდილებაზე.⁶⁴ ორეგანის შტატის ადვოკატთა ასოციაციის პრეზიდენტის განმარტებით, დისციპლინური კომისიის გადაწყვეტილებების

⁶¹ აქ იგულისხმება საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ვებ გვერდი www.gba.ge;

⁶² https://www.americanbar.org/groups/professional_responsibility/resources/report_archive/mckay_report.html#14

⁶³ იქვე.

⁶⁴ იქვე.

ხელმისწავდომობა მოქალაქეს აძლევს შესაძლებლობა შეფასოს აღნიშნული ინფორმაცია და გადაწყვიტოს, რამდენად სურს კონსულტაციისთვის მიმართოს ამა თუ იმ ადვოკატს. თუ ადვოკატი დისციპლინირებულია, კლიენტს უნდა ჰქონდეს შესაძლებლობა გადაწყვიტოს, რამდენად არის ეს ფაქტი მისთვის საკმარისი არგუმენტი რომ არ მიმართოს ამ ადვოკატს კონსულტაციისთვის. მოხსენების თანახმად, დახურული სისტემა საზოგადოების ნდობას პროფესიის მიმართ ჩრდილს აყენებს, ამის საპირისპიროდ კი ორგანოს შტატში ღია სისტემის არსებობამ (15 წლის განმავლობაში) დაადსტურა, რომ საჯარო სისტემა არ აყენებს ადვოკატებს რეალურ ზიანს და სამართლიანობას უზრუნველყოფს საზოგადოებისთვის.⁶⁵

საგულისხმოა, რომ სასამართლო პრაქტიკაში დიდწილად უმრავ მიჩნეულია, რომ ეთიკის ნორმები მთლიანად ემსახურება კლიენტზე ზრუნვის ვალდებულებას; სასამართლოების უმცირესობა მიიჩნევს, რომ პროფესიული ეთიკის დარღვევა წარმოადგენს ადვოკატის მხრიდან პროფესიული შეცდომის (არასათანადო პრაქტიკა) პრეზუმფციას.⁶⁶

2. ევროპის ადვოკატთა ასოციაციებისა და იურიდიული საზოგადოებების საბჭოს მიდგომა

ევროპის ადვოკატთა ასოციაციების და იურიდიული საზოგადოებების საბჭოს 2011 წლის მონაცემების მიხედვით, ადვოკატთა დისციპლინირების საჯაროობის თვალსაზრისით წვერი ქვეყნების მიხედვით წარმოდგენილია არაერთგვაროვანი მიდგომა. ეს ბუნებრივია, ვინაიდან ყოველი ქვეყნის კანონმდებლობა განსხვავებულია, შესაბამისად საჯაროობის სტანდარტებიც კანონმდებლობიდან გამომდინარე დგინდება ინდივიდუალურად.

აღსანიშნავია, რომ ადვოკატთა დისციპლინირების შესახებ გადაწყვეტილებების საჯაროობის კუთხით კლასიფიცირებისას გამოიკვეთა ქვეყნები რომლებიც ცალსახად მხარს უჭერენ დისციპლინირების შესახებ მიღებული გადაწყვეტილების საჯაროობას და აღნიშნულის განსახორციელებლად სხვადასხვა მექანიზმებს იყენებენ, მაგალითისათვის, სლოვაკეთი ადვოკატისათვის საჯარო საყვედურის გამოცხადებისას ინფორმაციას აქვეყნებს ადვოკატთა ასოციაციის პერიოდულ გამოცემაში.⁶⁷

ასევე წარმოდგენილია ქვეყნები რომლებიც უარს ამბობენ დისციპლინირების შესახებ გადაწყვეტილების საჯაროობაზე და მიღებული გადაწყვეტილება კონფიდენციალურობის დაცვით ინახება ადვოკატთა ასოციაციაში.

თუმცა ზემოხსენებული მიდგომებიდან განსხვავებით ვხვდებით შერეული ტიპის მოდელსაც. შვედეთის შემთხვევაში, სადისციპლინო კომისიამ საქმის

⁶⁵ იქვე.

⁶⁶ იურიდიული ეთიკა (ორი სიტყვით), მესამე გამოცემა, ავტ: რონალდ დ. როტუნდა გვ 14.

⁶⁷ http://www.cbe.eu/NTCdocument/Table_discipline_Ma1_1335781934.pdf - გვ 8.

მნიშვნელობიდან და დარღვეული პრინციპების აქტუალურობიდან გამომდინარე შესაძლოა გაასაჯაროოს მიღებული გადაწყვეტილება სრულად ან ნაწილობრივ.⁶⁸

3. ადვოკატთა დისციპლინირების რეგულირება, გასაჯაროების ფარგლები და მიზნები

საქართველოში დღემდე არ არის ჩამოყალიბებული ერთიანი მიდგომა რამდენად უნდა განთავსდეს საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებები საჯაროდ შესაბამისი პერსონალური მონაცემების მითითებით, რა შემთხვევებში და რა ვადით. აღნიშნულ კითხვებზე პასუხის გასაცემად მნიშვნელოვანია გამოიკვეთოს რა დოზითა და ფარგლებით არის დღეს მოწესრიგებული აღნიშნული საკითხი. რამდენად არის გამოკვეთილი დისციპლინირების მიზნები და საჭიროებები. სად არის დამატებითი რეგულირების საჭიროება იმგვარად, რომ აღნიშნული სრულად ეხმიანებოდეს ადვოკატის დისციპლინირების შესახებ არსებულ რეგულირებას და თანამედროვე გამოწვევებს.

3.1. დისციპლინირების რეგულირება ქართულ კანონმდებლობაში

ადვოკატთა პროფესიისათვის დამახასიათებელი მთავარი ნიშანი არის თვითრეგულირება. შესაბამისად ადვოკატთა პროფესიის წარმომადგენლები (როგორც პროფესიული ორგანიზაცია), თავად, მთავრობის მხრიდან ნებისმიერი სახის ჩარევისგან დამოუკიდებლად, აკონტროლებენ წევრების ქცევას.⁶⁹

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის თანახმად „ადვოკატმა ზუსტად და განუხრელად უნდა დაიცვას პროფესიული ეთიკის ნორმები“.⁷⁰ აღსანიშნავია, რომ ადვოკატს დისციპლინური პასუხისმგებლობა დაეკისრება „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 - მე-9 მუხლების და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის დარღვევისათვის.

ადვოკატთა დისციპლინირების წესი და პროცედურა მოწესრიგებულია სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ მიერ დამტკიცებულ დებულებაში „ადვოკატთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური წარმოების შესახებ“.

3.2. დისციპლინირების მიზანი

როგორც უკვე აღინიშნა ადვოკატთა დისციპლინირების საფუძვლები და პროცედურები მოწესრიგებულია ერთის მხრივ საქართველოს კანონში „ადვოკატთა შესახებ“ და მეორეს მხრივ სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ მიერ დამტკიცებულ დებულებაში

⁶⁸ http://www.ccbe.eu/NTCdocument/Table_discipline_Ma1_1335781934.pdf - გვ 3.

⁶⁹ ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის გლობალური საკითხები, ავტ: ჯეიმს მოლიტერნო და ჯორჯ ჩ. ჰარისი. სახელმძღვანელოთა ამერიკული სერია, გვ 34.

⁷⁰ „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტი;

„ადვოკატთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური წარმოების შესახებ“. თუმცა არც კანონში⁷¹ და არც ხსენებულ დებულებაში არ არის მითითებული დისციპლინირების მიზანი. საადვოკატო ეთიკის პრინციპების დარღვევა და შესაბამისად დამრღვევის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრების მიზანი შეიძლება იყოს ერთის მხრივ ადვოკატის დასჯა, რომელიც შედეგობრივად პრევენციულ ხასიათის მატარებელია. მეორეს მხრივ, დისციპლინირების არსებობის მექანიზმი ხელს უწყობს ადვოკატის პროფესიის განვითარებას, ეფექტიანი და ხარისხიანი მართლმსაჯულების განხორციელებას. და ბოლოს დისციპლინირების ერთ-ერთ გამოხატულ მიზანს წარმოადგენს საზოგადოების და მათ შორის კონკრეტული კლიენტის ინტერესების დაცვა.

ადვოკატის დისციპლინირების არაპირდაპირი მიზანი შესაძლოა იყოს კლიენტის ინტერესის დაცვა ადვოკატისათვის დელიქტური პასუხისმგებლობის დაკისრების კუთხით.

4. საჯაროობა

4.1. დისციპლინირების პროცესი საჯაროობის ჭრილში

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 35-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, „ეთიკის კომისიის სხდომა დახურულია. ამასთანავე, ეთიკის კომისია უფლებამოსილია ორივე მხარის შუამდგომლობის საფუძველზე ჩაატაროს საჯარო სხდომა. ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილება საჯაროდ ცხადდება. მხარეებს უფლება აქვთ, მიიღონ ეთიკის კომისიის დასაბუთებული გადაწყვეტილება.“ აღნიშნული ნორმის შინაარსიდან გამომდინარე დასაფიქრებელია კანონმდებლის ნება - რამდენად მოიცავს გადაწყვეტილების საჯაროდ გამოცხადება მის საჯარო სივრცეში განთავსებას, დისციპლინირებული ადვოკატის პერსონალური მონაცემების მითითებით. ამასთან საკითხავია, გადაწყვეტილების საჯაროდ გამოცხადება რამდენად ვრცელდება ყველა საქმეზე მიუხედავად იმისა ეთიკის კომისიის მიერ განხორციელდა თუ არა ადვოკატისათვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრება.

აღსანიშნავია, რომ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის 2016 წლის რეკომენდაციის შედეგად 2017 წლის 7-8 ივლისის შეხვედრაზე⁷² სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის მმართველმა ორგანოებმა მიიღეს ერთგვარი გადაწყვეტილების პროექტი (რომელიც საჭიროებს დამატებით ლეგიტიმაციას ასოციაციის საერთო კრების მიერ), ეთიკის კომისიის საბოლოო გადაწყვეტილებების ასოციაციის ვებგვერდზე გამოქვეყნების მარეგულირებელი პროცედურის შესახებ. კერძოდ, დისციპლინური წარმოების შეწყვეტის, კომისიის მიერ დისციპლინური დევნის დაწყებაზე უარის

⁷¹ იგულისხმება ადვოკატთა შესახებ საქართველოს კანონი

⁷² <http://ewmi-prolog.org/ka/news/2017-07-28-saqartvelos-advokatta-asociaciam>

თქმის, ადვოკატის გამართლების, ან კომისიის მიერ კერძო სარეკომენდაციო წერილის გაცემის შემთხვევაში, გადაწყვეტილებების გამოქვეყნება ადვოკატების სახელების გარეშე მოხდება. ხოლო, დისციპლინური სანქციის დაკისრებისას, კომისიის გადაწყვეტილებები გამოქვეყნდება ადვოკატის სახელის და სიითი ნომრის მითითებით, გადაწყვეტილების ძალაში შესვლიდან სამი წლის ვადით. ამ ვადის ამოწურვის შემდეგ, ადვოკატის პერსონალური მონაცემები წაიშლება (აღნიშნული გადაწყვეტილების პროექტით შეიცვალა ასოციაციის მიდგომა, უვადოდ ყოფილიყო გასაჯაროებული დისციპლინირებული ადვოკატების პერსონალური მონაცემების შემცველი ინფორმაცია ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებებში). გამოქვეყნების იგივე წესი გამოიყენება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დისციპლინური კოლეგიის გადაწყვეტილებების გასაჯაროების შემთხვევაშიც.⁷³

აღსანიშნავია, რომ „ადვოკატთა შესახებ“ კანონი არ ითვალისწინებს საჯაროობის კუთხით მსგავს დიფერენციაციას. აღნიშნული მიდგომა შესაძლებელია შეიცავდეს დისკრიმინაციის ნიშნებს. 2014 წელს საქართველოში მიღებულ იქნა კანონი „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“. ამ კანონის მიზანია მოხდეს დისკრიმინაციის აღმოფხვრა და ფიზიკური და იურიდიული პირების საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული უფლებებით თანასწორი სარგებლობის უზრუნველყოფა.⁷⁴ გასათვალისწინებელია რომ დისკრიმინაციის აკრძალვა არ ნიშნავს ყველა სახის განსხვავებული მოპყრობის შეზღუდვას, მნიშვნელოვანია აღნიშნულის ობიექტური და გონივრული გამართლება, შესაბამისი დასაბუთებით.⁷⁵ „იმისათვის, რომ განსხვავებული მოპყრობა გამართლებულად ჩაითვალოს პირველ რიგში იგი უნდა ემსახურებოდეს კანონიერი მიზნის მიღწევის ინტერესს და დაცული უნდა იყოს გონივრული პროპორციულობა მისაღწევ მიზანსა და გამოყენებულ საშუალებებს შორის, ანუ მიზნის მისაღწევად გამოყენებული საშუალებები უნდა იყოს აუცილებელი და შესაფერისი.“⁷⁶

⁷³ იქვე

⁷⁴ დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აკრძალვის შესახებ საქართველოს კანონი, 02/05/2014 წ. პირველი მუხლის თანახმად „ამ კანონის მიზანია დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრა და ნებისმიერი ფიზიკური და იურიდიული პირისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი უფლებებით თანასწორად სარგებლობის უზრუნველყოფა, რასის, კანის ფერის, ენის, სქესის, ასაკის, მოქალაქეობის, წარმოშობის, დაბადების ადგილის, საცხოვრებელი ადგილის, ქონებრივი ან წოდებრივი მდგომარეობის, რელიგიის ან რწმენის, ეროვნული, ეთნიკური ან სოციალური კუთვნილების, პროფესიის, ოჯახური მდგომარეობის, ჯანმრთელობის მდგომარეობის, შეზღუდული შესაძლებლობის, სექსუალური ორიენტაციის, გენდერული იდენტობისა და გამოხატვის, პოლიტიკური ან სხვა შეხედულების ან სხვა ნიშნის მიუხედავად.“

⁷⁵ „დისკრიმინაციის აკრძალვა“ საქართველოს დემოკრატიული ინიციატივა, 2014 წ. გვ. 4.
<http://gdi.ge/uploads/other/0/188.pdf>

⁷⁶ „დისკრიმინაციის აკრძალვა“ საქართველოს დემოკრატიული ინიციატივა, 2014 წ. გვ. 4.
<http://gdi.ge/uploads/other/0/188.pdf>

სწორედ ზემოხსენებული, მსჯელობიდან გამომდინარე, იმ შემთხვევაში თუ ეთიკის კომისიის მხრიდან თავისივე გადაწყვეტილებებში ადვოკატის პერსონალური მონაცემების გასაჯაროების მიზანი არ იქნება დასაბუთებული, აღნიშნული შესაძლოა მიჩნეულ იქნას დისკრიმინაციულ მიდგომად.

4.2. გასაჯაროების ვადები

როგორც უკვე აღინიშნა, სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ მმართველი ორგანოების მიერ გადაწყვეტილების პროექტის სახით განისაზღვრა ნებისმიერი დისციპლინური პასუხისმგებლობისათვის (გარდა ადვოკატისათვის სარეკომენდაციო წერილის გაცემის) ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებებში სტანდარტულად სამი წლის ვადით ადვოკატის პერსონალური მონაცემების გასაჯაროება.⁷⁷ „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონი ითვალისწინებს ადვოკატის დისციპლინური სახდელის შემდეგ სახეებს: გაფრთხილება; საადვოკატო უფლებამოსილების ჩამორთმევა 6 თვიდან 3 წლამდე ვადით; საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის წევრობის შეწყვეტა.⁷⁸ ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია, რომ „ადვოკატთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური წარმოების შესახებ“ დებულების თანახმად, ადვოკატის გაფრთხილება გაქარწყლებულად ჩაითვლება პასუხისმგებლობის დაკისრებიდან 6 თვის გასვლის შემდეგ, ხოლო ადვოკატთა ასოციაციის წევრობის შეჩერების შემთხვევაში აღნიშნული დისციპლინური სახდელი გაქარწყლება წევრად აღდგენიდან 1 წლის გასვლის შემდეგ.⁷⁹ ადვოკატის უფლებამოსილების შეწყვეტისას ადვოკატს შეუძლია კვლავ გაწევრიანდეს ასოციაციაში 3 წლის გასვლის შემდეგ.⁸⁰ ამ რეგულაციების გათვალისწინებით, კონკრეტულ დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრებას აქვს თავისი მოქმედების ვადა, შესაბამისად ამ ვადის გასვლის შემდეგ დისციპლინური სახდელი ითვლება გაქარწყლებულად. კვლავაც მსჯელობის საგნად რჩება სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ მმართველი ორგანოების მიერ მიღებული გადაწყვეტილების პროექტის დასაბუთება საჯაროობის სამ წლიან ვადასთან დაკავშირებით⁸¹. ლეგიტიმური იქნება, ეთიკის კომისიამ საკუთარ გადაწყვეტილებებში ინდივიდუალურად განსაზღვროს, სახდელის მიზნებიდან გამომდინარე, რა ვადით

⁷⁷ <http://ewmi-prolog.org/ka/news/2017-07-28-saqartvelos-advokatta-asociaciam>

⁷⁸ „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 34-ე მუხლი:

1. ადვოკატის დისციპლინური სახდელის სახეებია: ა) გაფრთხილება; ბ) საადვოკატო საქმიანობის უფლების ჩამორთმევა 6 თვიდან 3 წლამდე ვადით; გ) საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის წევრობის შეწყვეტა. 2. ადვოკატზე დისციპლინური ზემოქმედების ღონისძიებებია: ა) კერძო სარეკომენდაციო ბარათით მიმართვა; ბ) საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის, აღმასრულებელი საბჭოს, ეთიკის კომისიის, სარევიზიო კომისიის წევრის უფლებამოსილების შეწყვეტა.

⁷⁹ ადვოკატთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური წარმოების შესახებ დებულება, დამტკიცებული 2010 წლის 11 დეკემბრის სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის საერთო კრებაზე, მუხლი 24.

⁸⁰ „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტი.

⁸¹ <http://ewmi-prolog.org/ka/news/2017-07-28-saqartvelos-advokatta-asociaciam>

უნდა მოხდეს დისციპლინირებული ადვოკატის პერსონალური მონაცემების გასაჯაროება.

4.3. საჯაროობის ხარისხის შედარება დისციპლინირების სხვა შემთხვევებთან

აღსანიშნავია რომ მოსამართლეებისთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრებისას საქართველოს კანონმდებლობა ითვალისწინებს გარკვეულ დიფერენცირებას პერსონალური მონაცემების საჯაროობის კუთხით შესაბამისი დისციპლინური სახდელის და დისციპლინური ზემოქმედების ღონისძიებების გამოყენების გათვალისწინებით. როდესაც საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო კოლეგია განიხილავს სადისციპლინო საქმეს და მოსამართლეზე გაიცემა კერძო სარეკომენდაციო ბარათი, მისი შინაარსი კონფიდენციალურია. „კერძო სარეკომენდაციო ბარათი ეგზავნება მხოლოდ დისციპლინური გადაცდომის ჩამდენ მოსამართლეს, საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს და საჩივრის (განცხადების/შეტყობინების) ავტორს. საჩივრის (განცხადების/შეტყობინების) ავტორი ვალდებულია ხელი მოაწეროს კერძო სარეკომენდაციო ბარათის შინაარსის გაუმჟღავნებლობის შესახებ ხელწერილს. კერძო სარეკომენდაციო ბარათის ასლის სხვა ორგანოსთვის ან თანამდებობის პირისთვის გაგზავნა დაუშვებელია.“⁸² ხოლო რაც შეეხება სადისციპლინო კოლეგიის და სადისციპლინო პალატის გადაწყვეტილებებს, მოსამართლეებისათვის დისციპლინური სახდელის დაკისრების თაობაზე, ისინი მოსამართლის მაიდენტიფიცირებელი მონაცემების გარეშე ქვეყნდება ოფიციალურ ვებ გვერდზე კანონიერ ძალაში შესვლისთანავე, თუ თავად მოსამართლე არ მოითხოვს დისციპლინური პროცესის გასაჯაროებას. ყველაზე მძიმე სახდელის - მოსამართლის თანამდებობიდან გათავისუფლების შემთხვევაში - გადაწყვეტილება სრულად ქვეყნდება.⁸³

აღნიშნული საკითხი პრაქტიკაში განსხვავებულად არის მოწესრიგებული. საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო კოლეგიის ოფიციალურ ვებ გვერდზე პრაქტიკა და სტატისტიკის განყოფილებაში დევს დეტალური ინფორმაცია 2004 წლიდან 2013 წლის ჩათვლით განხილულ დისციპლინურ საქმეთა შესახებ, თუმცა აღნიშნული დოკუმენტაცია მოსამართლის თანამდებობიდან განთავისუფლების შემთხვევებში (რაც კანონის თანახმად სრულად ქვეყნდება) არ შეიცავს მოსამართლეთა პერსონალურ მაიდენტიფიცირებელ მონაცემებს.⁸⁴

⁸² საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“ 75⁴⁴-ე მუხლის მე-3 ნაწილი.

⁸³ საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“ 75⁷³-ე მუხლის 1-ლი ნაწილი.

⁸⁴ <http://dcj.court.ge>

საინტერესოა პარალელი გავავალოთ ადვოკატების და ექიმების დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხებთან მიმართებაში. საქართველოს კანონი „საექიმო საქმიანობის შესახებ“ ითვალისწინებს ექიმებისათვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრების წინაპირობებს და პროცედურას, აღსანიშნავია რომ დისციპლინური წარმოების საქმის განხილვას შეიძლება დაესწრონ მხოლოდ მხარეები.⁸⁵ კანონი არ უშვებს მიღებული გადაწყვეტილების საჯაროობას. ექიმის სერთიფიკატის შეჩერების ან შეწყვეტის შემთხვევაში შესაბამისი ჩანაწერი კეთდება სახელმწიფო სასერთიფიკატო რეესტრში.⁸⁶ ეს უკანასკნელიც არ არის განთავსებული საჯაროდ ვებ სივრცეში. საინტერესოა დადგინდეს ამ ორი პროფესიის შემთხვევაში სადაც სახეზეა კლიენტის/პაციენტის ინტერესის უპირატესობა, რატომ გვაქვს განსხვავებული მოწესრიგება და პრაქტიკა შესაბამისი მაკონტროლებელი ორგანოების მხრიდან. უდავოა, რომ კლიენტმა/პაციენტმა უნდა მიიღოს კვალიფიციური მომსახურება სათანადო უფლებამოსილების მქონე პირისაგან. ასევე მნიშვნელოვანია, რომ მომსახურების მიმღებს ქონდეს ინფორმაცია ხომ არ აქვს ექიმს/ადვოკატს შესაბამისი საქმიანობის დამადასტურებელი ლიცენზია შეჩერებული ან შეწყვეტილი.

ამერიკის შეერთებულ შტატებში ხშირია შემთხვევები როდესაც ექიმები, რომლებსაც შეუჩერდათ ან გაუუქმდათ ლიცენზია გადადიან ერთი შტატიდან მეორეში და იქ ეწვეიან საექიმო საქმიანობას. ამ თვალსაზრისით არსებობს შტატების მიხედვით ონლიან საძიებო ბაზა მაგ: ალაბამას შტატში, სადაც ექიმის სახელი, გვარის, ლიცენზიის ნომრის მიხედვით შესაძლებელია მოხდეს დაინტერესებული პირის მიერ ინფორმაციის მიღება, ასევე შესაბამისი დისციპლინირების შესახებ გადაწყვეტილების პდფ ფორმატში ჩამოტვირთვა.⁸⁷ ამ საკითხის ეროვნულ დონეზე უკეთ დასარეგულირებლად საჭიროა შესაბამისი მექანიზმის შემუშავება როგორც საკანონმდებლო კუთხით, ასევე მარეგულირებელი ორგანოების მხრიდან. სასურველია არსებობდეს გარკვეული ბაზა სადაც საჯაროდ იქნება განთავსებული შეჩერებული/შეწყვეტილი ან და ლიცენზიის არმქონე პირის (ადვოკატი/ექიმი) შესახებ ინფორმაცია, რომელთანაც ბენეფიციარს ექნება თავისუფალი წვდომა ყოველგვარი ბიუროკრატიული მექანიზმების გარეშე. ამ შემთხვევაში სავარაუდოდ გამართლებული იქნებოდა ექიმის/ადვოკატის პერსონალური მონაცემების საჯარო განთავსების საკითხი, შესაბამისი დისციპლინირების ვადის მოქმედების პერიოდში.

საგულისხმოა რომ უკანონო სამედიცინო/საექიმო საქმიანობის განხორციელება წარმოადგენს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებულ სამართალდარღვევას და ითვალისწინებს შესაბამის ჯარიმას.⁸⁸ საადვოკატო საქმიანობის ერთი სპეციალიზაციის მქონე პირის მიერ სხვა კატეგორიის

⁸⁵ „საექიმო საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 87-ე მუხლი.

⁸⁶ იქვე 77-ე მუხლის მე-3 პუნქტი და 79-ე მუხლის მე-4 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტი.

⁸⁷ <http://projects.propublica.org/graphics/investigating-doctors>

⁸⁸ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 44²-ე მუხლი.

საქმეზე საადვოკატო მომსახურების გაწევის შემთხვევას (მაგ: სისხლის სამართლის სპეციალიზაციის მქონე ადვოკატის მიერ სამოქალაქო სამართლის საქმეზე საადვოკატო მომსახურების გაწევა) ეთიკის კომისია განიხილავს ადვოკატთა ეთიკის კოდექსის დარღვევად, კვალიფიციურობის პრინციპთან მიმართებით.⁸⁹ თუმცა სახელმწიფოს მხრიდან, რაიმე სახის სანქცია ამ თვალსაზრისით არ არის განსაზღვრული. აღნიშნული შესაძლებელია განვიხილოთ როგორც სამომავლო მსჯელობის საგანი რომელიც სათანადო შესწავლა/ანალიზის შემდგომ ასევე შესაძლებელია მოექცეს საკანონმდებლო რეგულირების ფარგლებში.

შეჯამების სახით შესაძლოა დავასკვნათ რომ, ინფორმაციის მიღება წარმოადგენს ერთ-ერთ მნიშვნელოვან უფლებას, მომხმარებელმა მიიღოს საუკეთესო მომსახურება. თუმცა დაცული უნდა იყოს ის ფარგლები და ზომიერება, რა მიზნის მიღწევასაც ემსახურება პერსონალური მონაცემების გასაჯაროება. დღევანდელი მდგომარეობით ეროვნულ დონეზე შესამუშავებელია, ზემოთ განხილული პროფესიებისათვის დისციპლინირების განსაკუთრებით მკაცრი ზომების გამოყენებისას (საქმიანობის ლიცენზიის შეჩერება/შეწყვეტა), ბენეფიციართათვის ინფორმაციის მარტივად მიწოდების მექანიზმები.

V. სასამართლო პრაქტიკის ანალიზი ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე

იმისათვის რომ პასუხი გაეცეს ნაშრომში დასმულ ძირითად საკითხებს, მნიშვნელოვანია გაანალიზდეს ასევე ამ მიმართულებით არსებული სასამართლო პრაქტიკა და შესაბამისი დასკვნები..

1. საკონსტიტუციო სასამართლო გადაწყვეტილების ანალიზი

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ 2017 წლის 09 თებერვალს მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება #1/2/622, საქართველოს მოქალაქე ედიშერ გოდუაძე საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის წინააღმდეგ. დავის საგანს წარმოადგენდა საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2006 წლის 1 მარტის №271 ბრძანების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის⁹⁰ კონსტიტუციურობა საქართველოს კონსტიტუციის მე-16

⁸⁹ სსიპ „ადვოკატთა ასოციაციის“ ეთიკის კოდექსის მე-8 მუხლის მე-5 პუნქტის თანახმად „ადვოკატმა კვალიფიციურად და კეთილსინდისიერად უნდა მისცეს რჩევა კლიენტს და განახორციელოს წარმომადგენლობა“.

⁹⁰ „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ერთიანი აღრიცხვის, საინფორმაციო ბანკის ფუნქციონირებისა და სააღრიცხვო-ანალიტიკური საქმიანობის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2006 წლის 1 მარტის №271 ბრძანების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტი.

მუხლთან და მე-20 მუხლის პირველ პუნქტთან. ზემოხსენებული პუნქტის თანახმად „ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ერთიან საინფორმაციო ბანკში, ელექტრონულ ფორმატში ჩანაწერები ინახება მუდმივად.“

სასამართლომ მნიშვნელოვანი განმარტებები გააკეთა ზემოხსენებული ბრძანების ლეგიტიმურობასთან დაკავშირებით საქართველოს კონსტიტუციის მე-16 მუხლთან მიმართებაში. საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკის თანახმად, საქართველოს კონსტიტუციის მე-16 მუხლით „...დაცულია პირის უფლება, აკონტროლოს საკუთარი თავის წარმოჩენა საზოგადოების თვალში და პიროვნული განვითარებისა და რელიზაციისათვის აუცილებელი მოქმედებების განხორციელების თავისუფლება. პიროვნების ავტონომიურობის, მისი თავისუფალი და სრულყოფილი განვითარებისათვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება როგორც გარე სამყაროსთან ურთიერთობის დამოუკიდებლად განსაზღვრის თავისუფლებას, ასევე ინდივიდის ფიზიკურ და სოციალურ იდენტობას“.⁹¹

ადამიანის უფლებათა შორის ფუნდამენტურ უფლებას წარმოადგენს პიროვნების თავისუფალი განვითარების უფლება, რომელიც უზოგადესი ხასიათის მატარებელია. „კონსტიტუციის მე-16 მუხლის მიზანია, დაუცველი არ დარჩეს ცხოვრების ის სფეროები, რომლებიც პიროვნებასთან დაკავშირებული კონკრეტული უფლებებით არ არის მოცული. კონსტიტუციის მე-16 მუხლი ქმნის კონსტიტუციური დაცვის გარანტიას ურთიერთობებისთვის, რომლებიც არ თავსდება კონსტიტუციის სხვა ნორმებში, თუმცა შეადგენს პიროვნების თავისუფალი განვითარების აუცილებელ კომპონენტს“.⁹²

სასამართლოს განმარტებით სადავო ნორმა დაუსაბუთებლად ზღუდავს საქართველოს კონსტიტუციის მე-16 მუხლით დაცულ უფლებას, აღნიშნული ინფორმაციის სახელმწიფოს მიერ უვადოდ შენახვის დაწესება არალეგიტიმურია და კონსტიტუციურ-სამართლებრივ გამართლებას საჭიროებს. საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკით, „უფლების მზღუდავი საკანონმდებლო რეგულირება უნდა წარმოადგენდეს ღირებულ საჯარო (ლეგიტიმური) მიზნის მიღწევის გამოსაძეგ და აუცილებელ საშუალებას. ამავე დროს, უფლების შეზღუდვის ინტენსივობა მისაღწევი საჯარო მიზნის პროპორციული, მისი თანაზომიერი უნდა იყოს. დაუშვებელია, ლეგიტიმური მიზნის მიღწევა განხორციელდეს ადამიანის უფლების მომეტებული შეზღუდვის ხარჯზე“.⁹³

⁹¹ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2014 წლის 8 ოქტომბრის №2/4/532,533 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქეები - ირაკლი ქემოკლიძე და დავით ხარაძე საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-3;

⁹² საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2014 წლის 4 თებერვლის №2/1/536 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქეები - ლევან ასათიანი, ირაკლი ვაჭარაძე, ლევან ბერიანიძე, ბექა ბუჩაშვილი და გოჩა გაბოძე საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის წინააღმდეგ“, II-55

⁹³ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2012 წლის 26 ივნისის №3/1/512 გადაწყვეტილება საქმეზე „დანის მოქალაქე ჰეიკე ქრონქვისტი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-60

სასამართლოს მოსაზრებით, სადავო ნორმის კონსტიტუციურობის დასადგენად ლეგიტიმური მიზნის არსებობასთან ერთად აუცილებელია შემოწმდეს უფლების შეზღუდვის პროპორციულობა. საკონსტიტუციო სარჩელის ავტორის განმარტებით მის მიერ ჩადენილი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ინფორმაციის მუდმივად შენახვა, პირადი ცხოვრების უფლების არათანაზომიერ შეზღუდვაა.

„სასამართლო ზემოხსენებული უფლების შეზღუდვის კონტექსტში პარალელს ავლებს სისხლის სამართალში ნასამართლობის გაქარწყლებისა და მოხსნის ინსტიტუტზე, ასევე საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 39-ე მუხლით დადგენილ წესზე, რომლის თანახმადაც, „თუ ადმინისტრაციულ სახდელდადებულს სახდელის მოხდის დღიდან ერთი წლის განმავლობაში არ ჩაუდენია ახალი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, იგი ჩაითვლება ადმინისტრაციულ სახდელდაუდებლად“. ჩადენილი გადაცდომისთვის პასუხისგების შემდგომ პირს აქვს რეაბილიტაციის უფლება უსაფუძვლო დიფერენცირებისგან თავისუფალ გარემოში, რაც ასევე გულისხმობს სახელმწიფოს წინაშე მისი განსხვავებული სტატუსის განსაზღვრას მხოლოდ გონივრული, სასჯელის მიზნების შესაბამისი ვადით.“⁹⁴ „თანაზომიერების პრინციპის უმთავრესი მოთხოვნაა, რომ უფლების შეზღუდვა არ განხორციელდეს იმაზე მეტად, ვიდრე ეს ლეგიტიმური მიზნის მისაღწევად არის საჭირო. იმ შემთხვევაში, როდესაც საქმე ეხება სახელმწიფოს მიერ პირის შესახებ რაიმე ინფორმაციის ფლობას, აუცილებელია თანაზომიერების პრინციპის დასახელებული მოთხოვნის განუხრელად დაცვა. კერძოდ, დასაშვებია სახელმწიფომ პირის შესახებ ინფორმაცია შეინახოს მხოლოდ იმ გონივრული ვადითა და მოცულობით, რაც აუცილებელია შესაბამისი ლეგიტიმური საჯარო მიზნების მისაღწევად.“⁹⁵

„ასევე გასათვალისწინებელია რომ სადავო ნორმა არ ახდენს დიფერენცირებას სამართალდარღვევის ხარისხის და სიმძიმის მიხედვით, რამდენად ლეგიტიმურია პირადი მონაცემების უვადოდ შენახვა სახელმწიფოს მხრიდან, როდესაც სამართალდარღვევის ჩადენის ფაქტი აქტუალობას და სამართლებრივ მნიშვნელობას კარგავს. ასევე საკანონმდებლო ცვლილებებისა თუ საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების შესაბამისად, კონკრეტული ქმედება სამართალდარღვევად აღარ ითვლება. აღნიშნული ფაქტი მიუთითებს ნორმის ზოგად ხასიათზე და ხაზს უსვამს შეზღუდვის არათანაზომიერებას. ზემოთ მოყვანილი გარემოებების ანალიზის

⁹⁴ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 09 თებერვლის გადაწყვეტილება #1/2/622, საქართველოს მოქალაქე ედიშერ გოდუაძე საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის წინააღმდეგ. სამოტივაციო ნაწილი 25-ე და 26-ე პუნქტები-გვ 16, 17;

⁹⁵ იქვე 28-ე პუნქტი, გვ - 17;

საფუძველზე საკონსტიტუციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სადავო ნორმა ერთმნიშვნელოვნად არღვევს პიროვნების თავისუფალი განვითარების უფლებას“. ⁹⁶

საბოლოოდ სასამართლო მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ მოსარჩელეს საკონსტიტუციო სარჩელი დააკმაყოფილა სასარჩელო მოთხოვნის იმ ნაწილში, რომელიც შეეხება საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2006 წლის 1 მარტის №271 ბრძანების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის⁹⁷ კონსტიტუციურობას საქართველოს კონსტიტუციის მე-16 მუხლთან მიმართებით.

სასამართლოს ზემოხსენებული გადაწყვეტილებით ერთმნიშვნელოვნად დადგინდა საჯარო დაწესებულების მიერ ზუსტად განისაზღვროს ის მიზანი, რისთვისაც ხდება პირადი ინფორმაციის სამუდამოდ შენახვა. ასეთი მიზნის არარსებობის ან დაუსაბუთებლობის შემთხვევაში, საჯარო დაწესებულების მოქმედება არათანაზომიარია და ზღუდავს ადამიანის ფუნდამენტურ უფლებებს.

სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებებში დისციპლინირებული ადვოკატის მაიდენტიფიცირებელი პირადი მონაცემების მითითება და ამასთან მათი საჯარო სივრცეში მუდმივად განთავსება (დისციპლინირების ვადის გასვლის შემდგომაც კი) პირდაპირპროპორციულად აისახება ადვოკატის პიროვნული განვითარების უფლებაზე. ასოციაციის მხრიდან აღნიშნულის ლეგიტიმაცია საჭიროებს მყარ დასაბუთებას. იმ შემთხვევაში თუ ვივარაუდებთ რომ მიზანი, დაცული იქნეს კლიენტის ინტერესი მიიღოს ინფორმაცია დისციპლინირებული ადვოკატის შესახებ - გამართლებულია, გასათვალისწინებელია რამდენად ადეკვატურად აისახება ეს ადვოკატ-კლიენტის ურთიერთობაზე. სასურველია არსებობდეს დიფერენციაცია დარღვევის ხასიათსა და დისციპლინირების ზომის გამოყენებას შორის. თუ ადვოკატს შეუჩერდა ან შეუწყდა საადვოკატო საქმიანობის უფლება, აღნიშნულის გასაჯაროება შესაძლოა გამართლებული იყოს სანქციის მოქმედების პერიოდში. ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა იცავს კლიენტს მიიღოს საუკეთესო მომსახურება, ამისი უფლებამოსილების მქონე პირისაგან. ამ შემთხვევაში საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია ერთგვარად იხსნის პასუხისმგებლობას დამდგარი არასასურველი შედეგის მიმართ. აღნიშნული ემსახურება ლეგიტიმურ მიზანს დაცულ იქნეს კლიენტის ინტერესი. მაგრამ, თუ შევადარებთ ამ მდგომარეობას ადვოკატისათვის

⁹⁶ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 09 თებერვლის გადაწყვეტილება #1/2/622, საქართველოს მოქალაქე ედიშერ გოდუაძე საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის წინააღმდეგ-სამოტივაციო ნაწილი 31-33 პუნქტები-გვ 19;

⁹⁷ „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ერთიანი აღრიცხვის, საინფორმაციო ბანკის ფუნქციონირებისა და სააღრიცხვო-ანალიტიკური საქმიანობის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2006 წლის 1 მარტის №271 ბრძანების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტი.

დისციპლინური პასუხისმგებლობის სახით გაფრთხილების მიცემის შემთხვევას, ადვოკატის პერსონალური მონაცემების შესახებ ინფორმაციის გასაჯაროებას სავარაუდოდ ვერ ექნება პოზიტიური შედეგი. ეს გარემოება მოსალოდნელია რომ უარყოფითად აისახება ადვოკატისა და არსებული ან პოტენციური კლიენტის ურთიერთობაზე.

გასათვალისწინებელია, რომ მოცემული დავის ფარგლებში საკონსტიტუციო სასამართლომ არალეგიტიმურად ჩათვალა სახელმწიფოს მხრიდან კონკრეტულ სამართალდამრღვევი სუბიექტის შესახებ ინფორმაციის საჯარო დაწესებულების მიერ სამუდამოდ შენახვა. მით უფრო, რომ ეს ინფორმაცია საჯაროდ ხელმისაწვდომი არ არის დაინტერესებული პირებისათვის. ხოლო ადვოკატთა ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებების შემთხვევაში (შეცვლილი პოზიციის შედეგად, კერძოდ 2017 წლის 7-8 ივლისის შემდგომ არსებული გადაწყვეტილების პროექტი⁹⁸) დისციპლინირების ღონისძიების ნებისმიერ სახის გამოყენებისას, ადვოკატის შესახებ პერსონალური ინფორმაცია სამი წლის ვადით გასაჯაროება საჭიროებს კვალიფიციურ დასაბუთებას და მაღალ ლეგიტიმაციას.

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება

პერსონალური მონაცემების დაცვის კონტექსტში ერთ-ერთი საინტერესო გადაწყვეტილება იქნა მიღებული თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის მიერ 2017 წლის 05 ოქტომბერს საქმე #33/904-17. აპელანტს წარმოადგენდა სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, მოპასუხე - პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორი, დავის საგანი - ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა.

საქმის ფაბულა შეეხებოდა სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ვებგვერდზე განთავსებულ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებას, სადაც ადვოკატის თანხმობის გარეშე განთავსებული იყო მისი პირადი ხასიათის ინფორმაცია, კერძოდ, სახელი, გვარი და სიითი ნომერი. აღნიშნული გადაწყვეტილების თანახმად, ადვოკატს დისციპლინური სახდელის სახით მიეცა გაფრთხილება. ადვოკატმა განცხადებით მიმართა სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციას“ და მოითხოვა მისი პირადი ხასიათის ინფორმაციის დეპერსონალიზება, რაზეც მიიღო უარი. ამის შემდეგ ადვოკატმა მიმართა პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორს. ინსპექტორის გადაწყვეტილებით „სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციას“ დაევალა გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 2 თვის ვადაში: 1) შეფასება და განსაზღვრა - რა ვადით და რა მოცულობით არის საჭირო პერსონალური მონაცემების შემცველი ეთიკის კომისიისა და საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო პალატის

⁹⁸ <http://ewmi-prolog.org/ka/news/2017-07-28-saqartvelos-advokatta-asociaciam>

გადაწყვეტილებების მის კუთვნილ ვებგვერდზე - www.gba.ge საჯაროდ განთავსება შესაბამისი კანონიერი მიზნის მისაღწევად; 2) ისეთი ორგანიზაციულ-ტექნიკური ზომების მიღების უზრუნველყოფა, რომელიც ზემოაღნიშნული ვადის გასვლის შემდეგ, შესაძლებელს გახდის გასაჯაროებული მონაცემების წაშლას, განადგურებას ან პირის იდენტიფიცირების გამომრიცხავი ფორმით დამუშავებას; 3) მიღებული გადაწყვეტილების/გატარებული ზომების შესახებ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის ინფორმირება. ამავე გადაწყვეტილებით სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციას“ მიეცა რეკომენდაცია, საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე, დაებლოკა ვებგვერდის შესაბამის ბმულებზე განთავსებული სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილება ადვოკატისთვის დისციპლინური სახდელის დაკისრების შესახებ და საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო პალატის შესაბამისი გადაწყვეტილება.“⁹⁹

სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ მიერ აღნიშნული გადაწყვეტილება გასაჩივრდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში. სასამართლოს მიერ არ დაკმაყოფილდა ასოციაციის სარჩელი, რის შემდეგაც იგი გასაჩივრდა სააპელაციო სასამართლოში. თბილისის სააპელაციო სასამართლომ სრულად გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს არგუმენტაცია, სამართლებრივი შეფასება და ძალაში დატოვა ინსპექტორის გადაწყვეტილება. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის გადაწყვეტილება შესულია კანონიერ ძალაში.

სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ ძირითად არგუმენტს წარმოდგენა ის გარემოება, რომ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებების ასოციაციის ვებ გვერდზე პერსონალიზებული ფორმით გამოქვეყნება ემსახურება ადვოკატის პროფესიის კორპორატიულ ინტერესს, ატარებს დისციპლინურ გადაცდომათა პრევენციულ ხასიათს და ყველა იმ გადაწყვეტილებაში, სადაც ადვოკატს დაეკისრა დისციპლინური პასუხისმგებლობა, ადვოკატის ვინაობა უნდა ყოფილიყო საჯარო. ვინაიდან კომისია ასაჯაროებდა ადვოკატის ჩვეულებრივი კატეგორიის პერსონალურ მონაცემებს, მონაცემთა დამუშავებისას არ ირღვეოდა „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლით დადგენილი პრინციპები და ამ სახით მონაცემთა დამუშავების გარეშე შეუძლებელი იყო სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ ეთიკის კომისიის მიზნის რეალიზაცია. მათივე განმარტებით „ადვოკატთა დისციპლინარული პასუხისმგებლობისა და დისციპლინარული წარმოების შესახებ“ დებულების 24-ე მუხლით გათვალისწინებული დისციპლინური სახდელის გაქარწყლების წესი არის კომისიის სახელმძღვანელო ნორმა ადვოკატისათვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ფორმის განსაზღვრის დროს და არ უკავშირდება ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილების საჯაროობას. ასევე ასოციაციამ აღნიშნა რომ

⁹⁹ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბრის საქმე #3ბ/904-17 განჩინება, გვ - 5;

კომისიის გადაწყვეტილების საჯაროობა ადვოკატის ვინაობის მითითებით არ წარმოადგენს ცალკე სახდელის ან ადვოკატის პასუხისმგებლობის დამძიმების ფორმას და შესაბამისად, გადაწყვეტილების გასაჯაროება არ უკავშირდება ადვოკატისათვის დაკისრებული პასუხისმგებლობის გაქარწყლების ვადას. კომისია გაქარწყლების 6 თვიანი ვადით მხოლოდ გადაწყვეტილების მიღებისას ხელმძღვანელობს.¹⁰⁰

„საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ საკითხის შეფასება უნდა მოხდეს როგორც ადვოკატისათვის დისციპლინური სახდელის შეფარდების ასევე აღნიშნული დოკუმენტის განუსაზღვრელი ვადით გასაჯაროების მიზნებიდან გამომდინარე. ასოციაციის მიერ ინფორმაციის გასაჯაროების და საზოგადოებისათვის მისი ხელმისაწვდომობის მიზნის და თანმდევი შედეგების განსაზღვრა არგუმენტაციას საჭიროებს. მნიშვნელოვანია აღნიშნოს რომ ასოციაციის უმთავრეს ფუნქციას წარმოადგენს მესამე პირთა (კლიენტი) ინტერესების დაცვა და ადვოკატი სწორედ აღნიშნულის განხორციელების საშუალებაა. სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ საქმიანობა ეფუძნება საქართველოს კონსტიტუციის და საერთაშორისოდ აღიარებული პრინციპების შესაბამისად, ადამიანის უფლებების დაცვის, ადვოკატის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფისა და მისი უფლებების დაცვის მიზანს. ამასთან, ამ მიზნის მისაღწევად, ასოციაციამ უნდა უზრუნველყოს საადვოკატო საქმიანობაში ჩაურევლობა, საზოგადოებაში ადვოკატისადმი ნდობის და რეპუტაციის ამაღლება.“¹⁰¹

საქალაქო სასამართლომ ასევე არ გაიზიარა ასოციაციის მოსაზრება, ერთის მხრივ მუდმივად ჰქონდეს დაცული ინფორმაცია ადვოკატისათვის დისციპლინური სახდელის დაკისრების შესახებ, ხოლო მეორეს მხრივ მოახდინოს საზოგადოებისათვის ამავე ინფორმაციის მუდმივად ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა. „სასამართლოს მოსაზრებით ასოციაციის მიზანს წარმოადგენს არამხოლოდ მისი წევრის (ადვოკატის) ქცევებზე რეაგირების ფაქტების შესახებ საზოგადოების ინფორმირება და გამჭვირვალობის პრინციპის დაცვა, არამედ, წევრთა მორალურ რეპუტაციაზე ზრუნვა და მათ მიმართ პასუხისმგებლობის გრძნობის ამაღლება.¹⁰² სასამართლო ასევე მსჯელობს ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებებში ადვოკატის პერსონალური მონაცემების საჯაროობისას (იმ პირობებში როდესაც დისციპლინური სახდელი გაქარწყლებულია) რამდენად სწორედ იქნება აღქმული არსებული და პოტენციური კლიენტების მხრიდან ადვოკატის პროფესიონალიზმი და მისი კვალიფიკაციის საკითხი. არსებობს რისკი, რომ შესაბამისი პირთა წრის მიერ არასწორედ იქნეს შეფასებული ზემოხსენებული გადაწყვეტილებები, რაც გამოიწვევს არათანაზომიერ

¹⁰⁰ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბრის საქმე #38/904-17 განჩინება, გვ - 4, 5;

¹⁰¹ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბრის საქმე #38/904-17 განჩინება, გვ - 12, 13;

¹⁰² თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბრის საქმე #38/904-17 განჩინება, გვ - 14

ზიანს, რომელიც მიადგება ადვოკატს როგორც პერსონალური, ასევე პროფესიული თვალსაზრისით.“¹⁰³

„საქალაქო სასამართლო ავლებს პარალელს დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში ნასამართლობის გაქარწყლების ინსტიტუტის არსებობაზე, რომლის მიზანი პიროვნების პატივისცემის უფლებას უკავშირდება. პირს, რომელიც კონკრეტული ქმედების ჩადენისათვის სასჯელს იხდის, მუდმივად არ უნდა ჰქონდეს განცდა, რომ დიდი ხნის წინ ჩადენილი ქმედების გამო მსჯავრდებისა და სასჯელის მოხდიდან წლების გასვლის შემდეგაც, მაინც დამნაშავის სტატუსს ატარებდეს. აღნიშნულით ვერ მიიღწევა სახელმწიფოს მიზანი, რაც სასჯელის აღსრულებას და დამნაშავის რესოციალიზაციას უკავშირდება. ასევე მნიშვნელოვანია დასაბუთდეს - რატომ აღემატება ინფორმაციის სამუდამოდ (ადვოკატის წევრობის უფლებამოსილების ვადით) გასაჯაროების ინტერესი კლიენტის ინტერესის დაცვის მიზანს.“¹⁰⁴

სასამართლო სამართლებრივ დასაბუთებაში უთითებს ევროპის მართლმსაჯულების სასამართლოს დიდი პალატის მიერ 2014 წლის 13 მაისის გადაწყვეტილებაში გაკეთებულ განმარტებაზე (საქმე C-131/12, გუგლი ესპანეთი და გუგლის კორპორაცია, პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ესპანეთის სააგენტოსა და კოსტეჟა გონზალეზის წინააღმდეგ). „საქალაქო სასამართლომ „პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“ მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 95/46/EC დირექტივაზე მითითებით განმარტა, რომ ინტერნეტში საძიებო სისტემის მეშვეობით ხელმისაწვდომი ინფორმაცია, რომელიც ავტომატურად ახდენს ინდექსირებას და ინტერნეტმომხარებლისათვის შესაძლებელს ხდის მისი გარკვეული სახით კლასიფიცირებას, უნდა დაკვალიფიცირდეს, როგორც პერსონალური მონაცემების დამუშავება (როდესაც ეს ინფორმაცია შეიცავს პერსონალურ მონაცემებს). სადავო ინფორმაციის არსებობა საძიებო სისტემაში სუბიექტის მიმართ უკვე ქმნის წინასწარ შექმნილ განწყობას/ზიანის საფრთხეს. საქალაქო სასამართლოს მოსაზრებით, მონაცემთა სუბიექტს შეუძლია, მისი ძირითადი უფლებებიდან გამომდინარე მოითხოვოს, რომ სადავო ინფორმაცია აღარ იძებნებოდეს საძიებო სისტემაში მისი სახელის მეშვეობით, ეს უფლებები გადაწონის არა მხოლოდ საძიებო სისტემის ოპერატორის ეკონომიკურ ინტერესებს, არამედ ასევე საჯარო ინტერესებსაც. ზემოაღნიშნული გადაწყვეტილებით სასამართლომ აღიარა პირის უფლება „იყო დავიწყებული“ და დაადგინა, რომ პირს შესაძლებლობა აქვს აკონტროლოს პერსონალური მონაცემები, იმ შემთხვევაშიც, როდესაც ინფორმაცია ინტერნეტში კანონიერად არის განთავსებული. მონაცემთა დამუშავებლები ვალდებული არიან, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში შეაფასონ, არსებობს თუ არა საკმარისი საჯარო

¹⁰³ იქვე

¹⁰⁴ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბრის საქმე #3ბ/904-17 განჩინება, გვ - 15.

ინტერესი, რომ ეს ინფორმაცია ინტერნეტმომხმარებელმა დაუბრკოლებლად მიიღოს. ამგვარი ინტერესის არარებობის შემთხვევაში კი, ინფორმაცია საძიებო სისტემიდან უნდა წაიშალოს.“¹⁰⁵

ზემოხსენებული სასამართლოების პოზიციების შეჯამებით, გამოიკვეთა ის მთავარი საკითხები რასაც პროცესის მსვლელობისას ადვოკატთა ასოციაციის მხრიდან ვერ გაეცა არგუმენტირებული პასუხები. სასამართლომ იმსჯელა ადვოკატის პერსონალური მონაცემების დაცვის უფლებაზე რამოდენიმე კონტექსტში. სასამართლოს შეფასებით პერსონალური მონაცემების გასაჯაროებისას, გამოხატული უნდა იყოს მისი მიზანი. კლიენტის ინტერესების დაცვის ჭრილში დასაფიქრებელია, გასაჯაროება ხომ არ იწვევს ან მომავალში გამოიწვევს დაცვის სუბიექტთა (ამ შემთხვევაში - კლიენტის) ინტერესებზე არასწორ ზეგავლენას. სასამართლომ ხაზი გაუსვა დისციპლინირების მიზანს, როგორც პრევენციული ხასიათის ღონისძიებას, რაც დაუსაბუთებლად არ უნდა ლახავდეს ადვოკატის კვალიფიკაციას და ერთმნიშვნელოვნად ემსახურებოდეს მხოლოდ მის დისკრედიტაციას. ეთიკის კომისიის მუშაობის მიზანს არ წარმოადგენს მხოლოდ დისციპლინირებული ადვოკატის პერსონალური მონაცემების გასაჯაროება, მისი მიზანია დაამკვიდროს გონივრული და სწორი პრაქტიკა ეთიკურ საკითხებთან მიმართებაში, გააძლიეროს ნდობა ადვოკატთა კორპუსის მიმართ და ამით შექმნას პროფესიის დაცვის მექანიზმები. რაც შეეხება დისციპლინირებული ადვოკატის პერსონალური მონაცემების სამუდამოდ გამოქვეყნებას, არ იკვეთება აღნიშნულის ლეგიტიმაციის მიზანი. ასევე სასამართლო ცალსახად არ ეთანხმება დისციპლინირებული ადვოკატის შესახებ პერსონალური მონაცემების ონლაინ (ვებ გვერდის მეშვეობით) მოძიების მექანიზმის არსებობას, იმ პირობებში როდესაც ყველა პირს აქვს უფლება „იყოს დავიწყებული“ და ამ მიზნით მოითხოვოს საკუთარი პერსონალური მონაცემების წაშლა.

3. ევროპის მართლმსაჯულების სასამართლოს გადაწყვეტილება

3.1. „გუგლის“ საქმის გამოყენების შესახებ

ვინაიდან სააპელაციო სასამართლოს განჩინების მსჯელობისა და სამართლებრივი დასაბუთების დიდი ნაწილი ეთმობა „პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“ მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24

¹⁰⁵ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბრის საქმე #3ბ/904-17 განჩინება, გვ - 13, 14.

ოქტომბრის № 95/46/EC დირექტივის¹⁰⁶ საფუძველზე ევროპის მართლმსაჯულების სასამართლოს დიდი პალატის მიერ C-131/12 საქმეზე 2014 წლის 13 მაისის გადაწყვეტილებას,¹⁰⁷ რომელიც „გუგლის ქეისის“ სახელითაა ცნობილი, სასურველია შეფასდეს თუ რატომ იხელმძღვანელა სასამართლომ სწორედ ამ გადაწყვეტილებით. აღნიშნული დირექტივის მიზანია დაიცვას ფიზიკური პირების პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის უფლება პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასთან მიმართებით.¹⁰⁸ წინამდებარე ქვეთავში მიმოხილული იქნება თუ რამდენად რელევანტური და გასათვალისწინებელია აღნიშნული საქმე სააპელაციო სასამართლოს დავის საგანთან მიმართებით.

სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია“ მიიჩნევს რომ სააპელაციო სასამართლომ არასწორად იხელმძღვანელა ზემოხსენებული გადაწყვეტილებით, რადგან ფაქტობრივი გარემოებები განსხვავებულია და არ მიესადაგება ამ კონკრეტულ დავას. ასოციაცია სავსებით მართებულად განმარტავს, რომ გუგლის ქეისისგან განსხვავებით ადვოკატის დისციპლინირების შესახებ ინფორმაცია გუგლის საძიებო სისტემის გამოყენებით ხელმისაწვდომი არ არის, რადგან იგი განთავსებულია ასოციაციის ვებ გვერდზე პდფ ფორმატით და ხელმისაწვდომი მხოლოდ ასოციაციის ვებ გვერდზეა დამატებით ინფორმაციის მითითებით.¹⁰⁹

2010 წლის 5 მარტს კოსტეჯა გონზალეზმა საჩივრით მიმართა „ესპანეთის მონაცემთა დაცვის სააგენტოს“ (*Agencia Española de Protección de Datos*) ესპანეთი ბეჭდური მედიის (*La Vanguardia Ediciones SL*) ერთ-ერთი ყოველდღიური გაზეთის, გუგლი ესპანეთისა და გუგლის კორპორაციის წინააღდეგ. საჩივრის ავტორი განმარტავდა, რომ მისი სახელის საძიებო ველში მითითებით (Google Search) ხსენებული გაზეთის ორი გვერდის ბმულის მოპოვება ხდებოდა, სადაც საუბარი იყო უძრავი ქონების აუქციონის შესახებ და სოციალური დაცვის ვალების ამოღებასთან დაკავშირებულ სამართალწარმოებაზე. გონზალეზის თქმით მასთან დაკავშირებული ეს წარმოება უკვე წლებია სრულად მოგვარებული და გადაწყვეტილია, შესაბამისად დღეს ამ ინფორმაციის კვლავ ხელმისაწვდომობა სრულიად არარელევანტური იყო. მისი მოთხოვნა ბეჭდური მედიის მიმართ იყო, რომ გაზეთის აღნიშნული გვერდები ამოეღოთ, შეეცვალათ ან საძიებო

¹⁰⁶ „პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“ მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 95/46/EC 1-ლი მუხლის 1-ლი ქვეპუნქტი; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A31995L0046>

¹⁰⁷ JUDGMENT OF THE COURT (Grand Chamber) 13 May 2014, Case C-131/12 Google Spain SL, Google Inc v Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62012CJ0131>,

¹⁰⁸ „პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“ მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 95/46/EC 1-ლი მუხლის 1-ლი ქვეპუნქტი; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A31995L0046>

¹⁰⁹ თბილისის სააპელაციო სასამართლომ ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბრის განჩინება, საქმე #38/904-17, გვ. 18

სისტემის საშუალების გამოყენებით მასთან დაკავშირებული პერსონალური მონაცემები დაცული ყოფილიყო. ასევე იგი ითხოვდა, რომ გუგლ ესპანეთსა და გუგლის კორპორაციას დავალებოდა ამოეღო ან დაეფარა მისი პერსონალური მონაცემები იმგვარად, რომ იგი საძიებო სისტემის შედეგებში არ ყოფილიყო ნაჩვენები მითითებული გაზეთის ბმულთან.¹¹⁰

„ესპანეთი მონაცემთა დაცვის სააგენტომ“ განიხილა საჩივარი და ბეჭდური მედიის მიმართ დაყენებული მოთხოვნა არ დააკმაყოფილა, რადგან მიიჩნია, რომ გაზეთში ინფორმაციის გამოქვეყნება სამართლებრივად გამართლებული იყო. იქიდან გამომდინარე, რომ ეს მოხდა შრომის და სოციალური დაცვის სამინისტროს ბრძანებით და მიზნად ისახავდა აუქციონის შესახებ ინფორმაციის საჯაროდ გავრცელებას, რათა რაც შეიძლებოდა მეტ პრეტენდენტს მიეღო მასში მონაწილეობა. ამასთან საჩივარი დაკმაყოფილდა გუგლი ესპანეთისა და გუგლის კორპორაციის მიმართ, რადგან ჩაითვალა, რომ საძიებო სისტემის ოპერატორებზე პერსონალურ მონაცემთა დაცვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვალდებულებები და პასუხისმგებლობები ვრცელდება, ვინაიდან ისინი ახორციელებენ მონაცემთა დამუშავებას და საინფორმაციო საზოგადოებაში მოქმედებენ როგორც შუამავლები. „ესპანეთის მონაცემთა დაცვის სააგენტოს“ მოსაზრებით უნდა მომხდარიყო შესაბამისი მონაცემების ამოღება ან აკრძალულიყო მათდამი წვდომა იმ შემთხვევაში თუ აღნიშნული მონაცემები ხელყოფს პერსონალური მონაცემის დაცვისა და ადამიანის ღირსების ფუნდამენტალურ უფლებას ფართო გაგებით. „ესპანეთი მონაცემთა დაცვის სააგენტომ“ ისიც განმარტა, რომ პერსონალური მონაცემის დაცვის უფლება ფართო გაგებით პირის უბრალო სურვილსაც კი მოიცავს, რომ კონკრეტული ინფორმაცია მის შესახებ არ იყოს ხელმისაწვდომი მესამე პირთათვის და რომ ამის უზრუნველყოფის ვალდებულება პირდაპირ საძიებო სისტემის ოპერატორებს უნდა დაეკისროს.¹¹¹

3.2. „გუგლის“ საქმის ანალიზი

გუგლ ესპანეთმა და გუგლის კორპორაციამ ცალ-ცალკე სარჩელები წარადგინეს უმაღლესი ეროვნული სასამართლოს (*Audiencia Nacional*) წინაშე. სასამართლომ განმარტა, რომ მთავარი საკითხი დავის ფარგლებში იყო განსაზღვრულიყო, თუ რა ვალდებულება აკისრია საძიებო სისტემების ოპერატორებს იმ პირებთან მიმართებით, რომლებსაც არ სურთ მათი პერსონალური მონაცემები, მესამე პირთა ვებ გვერდებზე საჯაროდ იყოს განთავსებული.

სასამართლოს შეფასებით მნიშვნლოვანია დირექტივა განიმარტოს, თანამედროვე ტექნოლოგიურ საშუალებებთან მიმართებით, რადგან მისი მიღების ეტაპზე აღნიშნული ტექნოლოგიური საშუალებები და მასთან დაკავშირებული

¹¹⁰ JUDGMENT OF THE COURT (Grand Chamber) 13 May 2014, Case C-131/12 Google Spain SL, Google Inc v Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62012CJ0131>

¹¹¹ იქვე

გამოწვევები არ არსებობდა. უმაღლესმა ეროვნულმა სასამართლომ ევროპის მართლმსაჯულების სასამართლოს დიდ პალატას (წინასწარი გადაწყვეტისთვის) დირექტივის რამდენიმე მუხლის განმარტებათვის კითხვებით მიმართა.

ევროპის მართლმსაჯულების სასამართლოს დიდი პალატისთვის დასმული ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხი იყო, უნდა ჩაითვალოს თუ არა საძიებო სისტემის მოქმედება მონაცემთა დამუშავებად, დირექტივით განსაზღვრული მნიშვნელობის შესაბამისად¹¹², როდესაც ეს ინფორმაცია შეიცავს პერსონალურ მონაცემებს. საძიებო სისტემის მოქმედება მოიცავს ინტერნეტში მესამე პირთა მიერ განთავსებული ინფორმაციის მოძიებას, მის ავტომატურ ინდექსაციას, დროებით შენახვასა და შემდეგ ამ ინფორმაციის ინტერნეტ მომხმარებლებისთვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას. ამ საკითხზე დადებითი პასუხის გაცემის შემთხვევაში, კიდევ ერთი კითხვა იყო განიხილებოდა თუ არა საძიებო სისტემის ოპერატორი მონაცემთა დამმუშავებლად.¹¹³ ევროპის მართლმსაჯულების სასამართლომ მნიშვნელოვანი განამარტება გააკეთა და მიიჩნია რომ პირს აქვს უფლება „იყოს დავიწყებული“ (*“derecho al olvido”*). აღნიშნული გულისხმობს, რომ შესაძლოა პერსონალური მონაცემი კონკრეტული პირის შესახებ საჯარო გახდა კანონიერი საფუძვლით, თუმცა მიუხედავად ამისა პირს აქვს უფლება, გარკვეული დროის შემდეგ მისი პერსონალური მონაცემების შემცველი ინფორმაცია აღარ იყოს ხელმისაწვდომი. უნდა შეფასდეს რამდენად არსებობს საჭიროება პირის სახელი ჯერ კიდევ იყოს დაკავშირებული კონკრეტულ გარემოებასთან და აქვს თუ არა მას უფლება მოითხოვოს აღნიშნული ინფორმაციის წაშლა. ამ უფლების წარმოშობისთვის საკმარისია ის გარემოებაც, რომ კონკრეტული ინფორმაციის საჯაროდ ხელმისაწვდომობა ზიანს აყენებდეს ინფორმაციის სუბიექტს და მას შეუძლია მოითხოვოს მისი წაშლა. პირის ეს უფლება უფრო მნიშვნელოვანია ვიდრე საძიებო სისტემის ოპერატორის ეკონომიკური ინტერესი, ან საზოგადოების ინტერესი ქონდეს წვდომა ამ ინფორმაციაზე.¹¹⁴

3.3. „გუგლ“-ის საქმის გამოსადეგობა საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის მიმართ არსებულ დავაში

¹¹² მონაცემთა მიმართ შესრულებული ნებისმიერ მოქმედება ავტომატური ან არავტომატური საშუალებების გამოყენებით კერძოდ, შეროვნება, ჩაწერა, ფოტოზე აღბეჭდვა, აუდიოჩაწერა, ვიდეოჩაწერა, ორგანიზება, შენახვა, შეცვლა, აღდგენა, გამოთხოვა, გამოყენება ან გამჟღავნება მონაცემთა გადაცემის, გავრცელების ან სხვაგვარად ხელმისაწვდომად გახდომის გზით, დაჯგუფება ან კომბინაცია, დაბლოკვა, წაშლა ან განადგურება, „პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“ მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 95/46/EC მე-2 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტი; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A31995L0046>

¹¹³ მონაცემთა დამმუშავებლად მიიჩნევა ნებისმიერი ფიზიკური თუ ურდიული პირი, საჯარო დაწესებულება, წარმომადგენელი ან ნებისმიერი სხვა ორგანო რომელიც ინდივიდუალურად ან სხვებთან ერთად განსაზღვრავს პერსონალურ მონაცემთა დამუშავების მიზნებსა და საშუალებებს „პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებასა და აღნიშნულ მონაცემთა თავისუფლად მოძრაობასთან დაკავშირებით ფიზიკური პირების უფლებების დაცვის შესახებ“ მიღებულ ევროპარლამენტისა და საბჭოს 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 95/46/EC მე-2 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტი; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A31995L0046>

¹¹⁴ იქვე

სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ პოზიცია, რომ გუგლის ქეისი არ მიესადაგება მათ დავას არ უნდა იქნეს გაზიარებული, რადგან სწორედ ამ საქმეშია მიმოხილული საძიებო სისტემასთან მუშაობის პრინციპი და განმარტებულია დირექტივის მუხლები, რომლითაც ფასდება პერსონალურ მონაცემთა დამუშავება და დამმუშავებელი. თბილისის საქალაქო სასამართლომ აღნიშნული საქმე სავარაუდოდ სწორედ იმიტომ გამოიყენა თავის დასაბუთებაში, რომ მასში საუბარია საჯარო ინტერესისა და კერძო პირის ინტერესების შეპირისპირებაზე. სასამართლომ გაიზიარა რომ პირის უფლება „იყოს დავიწყებული“ ამ შემთხვევაში რელევანტურია, რადგან როგორც ევროპის მართლმსაჯულების სასამართლომ განმარტა შესაძლოა კონკრეტული ინფორმაციის გასაჯაროება ლეგიტიმურად მოხდა, მაგრამ გარკვეული დროის გასვლის შემდეგ შესაძლოა ეს ინფორმაცია სუბიექტისთვის ზიანის მომტანი გახდეს. აღნიშნული ზიანის გამორიცხვა კი ამ ინფორმაციაზე წვდომის აკრძალვით ან შეზღუდვით უნდა მოხდეს. ამ შემთხვევაში მონაცემთა სუბიექტის ინტერესის დაცვა უფრო მნიშვნელოვანია ვიდრე საზოგადოების ან საძიებო სისტემის ოპერატორის ეკონომიკური ინტერესი. თუმა აღსანიშნავია, როდესაც პერსონალური მონაცემების ხელმისაწვდომობა კონკრეტული მიზეზით ხდება, როგორცაა თავად სუბიექტის მიერ შესრულებული როლი საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, ასეთ შემთხვევაში საჯარო ინტერესი უპირატესია და ფუნდამენტურ უფლებებში ჩარევა გამართლებულია სუბიექტის მონაცემთა საძიებო სისტემაში ჩართვის კუთხით.

ამ დავის მონაწილე ადვოკატი გ.ქ., მსგავს გარემოებაზე მიუთითებდა როდესაც განმარტავდა, რომ დღესდღეობით მისდამი დისციპლინური სახდელი გაქარწყლებულია და არ არსებობს არავითარი საჭიროება ეს მონაცემები კვლავ საჯაროდ იყოს ხელმისაწვდომი.¹¹⁵ ასევე, ზემოხსენებული მსჯელობა ცხადყოფს, რომ ინფორმაციის განთავსება ლეგიტიმური საფუძვლის არსებობისას არ არის საკმარისი იმისათვის, რომ განთავსების შესახებ გადაწყვეტილების გადახედვა არ მოხდეს მომავალში. მსგავსი ინფორმაციის განთავსებისას აუცილებლად უნდა იქნეს მიღებული მხედველობაში ის ზიანი, რომელიც შესაძლოა მიადგეს ინფორმაციის სუბიექტს.

სწორედ ამიტომ განმარტავს თბილისის სააპელაციო სასამართლო, რომ ადვოკატთა ასოციაციის ვალდებულებას წარმოადგენს არამხოლოდ, კონკრეტული ადვოკატის ქცევაზე რეაგირება არამედ ზოგადად წევრთა მორალურ რეპუტაციაზე ზრუნვა და ადვოკატის პროფესიისადმი ნდობის ამაღლება. შესაბამისად მოსაზრება, რომ გაქარწყლების წესი მხოლოდ სახელმძღვანელო ნორმაა და დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრების შესახებ გადაწყვეტილების გასაჯაროება არ არის ცალკე სახდელის ფორმა¹¹⁶, მეტ არგუმენტაციას საჭიროებს¹¹⁷.

¹¹⁵ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბერის განჩინება, საქმე #3ბ/904-17, გვ. 12

¹¹⁶ იქვე

¹¹⁷ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბერის განჩინება, საქმე #3ბ/904-17, გვ. 14, 35.

მამასადამე, ზემოხსენებულიდან გამომდინარე, თბილისის სააპელაციო სასამართლო გუგლის ქეისსა და დირექტივაზე მითითებით აყალიბებს პოზიციას, რომ თითოეულ შემთხვევაში ინდივიდუალურად უნდა მოხდეს შეფასება თუ რამდენად მგრძობიარე ინფორმაციის შემცველია გასაჯაროებული პერსონალური მონაცემები. თუ იგი ინფორმაციის სუბიექტისთვის ზიანის მომტანია და არ არსებობს მისი ამ ეტაპზე საჯაროდ ხელმისაწვდომობის საფუძველი, (თუნდაც თავდაპირველად მისი გამოქვეყნება ლეგიტიმური საფუძველით მომხდარიყო) ინფორმაცია უნდა წაიშალოს.¹¹⁸

დასკვნა

კვლევის ფარგლებში გამოიკვეთა საკითხები, რომელთა შესახებ დისკუსიის გაგრძელება სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“-სა და ექსპერტების მიერ მიზანწონილი იქნება.

საკითხის რელევანტურობის გათვალისწინებით საჯარო განხილვის წამოწყების მიზნით კვლევის დასკვნით ნაწილში გაზიარებულია ცალკეული რეკომენდაციები და სადისკუსიო საკითხები.

ადვოკატთა დისციპლინირების პროცედურა მოწესრიგებულია სსიპ „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ მიერ დამტკიცებულ დებულებაში „ადვოკატთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური წარმოების შესახებ“. თუმცა არც კანონში¹¹⁹ და არც დებულებაში არ არის მითითებული დისციპლინირების მიზანი. მნიშვნელოვანია მოხდეს შესაბამისი მარეგულირებელი აქტების დონეზე აღნიშნული საკითხის მოწესრიგება. მკაფიოდ უნდა განისაზღვროს ადვოკატთა დისციპლინირების მიზნები, რათა შემუშავდეს მისი მიღწევის საშუალებების ადექვატური გამოყენების მექანიზმები.

როგორც კვლევაში გამოიკვეთა, ნებისმიერ პირს აქვს უფლება მიიღოს რეალური ინფორმაცია ადვოკატის კვალიფიკაციის შესახებ. აღნიშნული ემსახურება კლიენტის ინტერესების დაცვას. თუმცა ამ პროცესში საჭიროა ბალანსი ერთის მხრივ საზოგადოებრივი ინტერესის და მეორეს მხრივ ადვოკატის პერსონალური მონაცემების საჯაროობას შორის. საზოგადოებრივი ინტერესი უპირობოდ ვერ გადაწონის ადვოკატის პერსონალური მონაცემების დაცვის ინტერესს.

მნიშვნელოვანია ეთიკის კომისიის მიერ ინდივიდუალურად დადგინდეს ადვოკატის შესახებ პერსონალური მონაცემების გასაჯაროების ფარგლები, კონკრეტული დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრებიდან გამომდინარე. შესაძლებელია ადვოკატის პერსონალური მონაცემების (სახელი, გვარი, სიითი ნომერი)

¹¹⁸ იქვე

¹¹⁹ იგულისხმება ადვოკატთა შესახებ საქართველოს კანონი

გასაჯაროება გამართლებული იქნება კლიენტის ინტერესებიდან გამომდინარე მხოლოდ ადვოკატისათვის უფლებამოსილების შეჩერების (შესაბამისი ვადით) ან შეწყვეტის შემთხვევაში.

დღევანდელი მდგომარეობით ეროვნულ დონეზე შესამუშავებელია, ადვოკატების დისციპლინირების განსაკუთრებით მკაცრი ზომების გამოყენებისას (საქმიანობის უფლების შეჩერება/შეწყვეტა), ბენეფიციართათვის ინფორმაციის მარტივად მიწოდების მექანიზმი. გამართლებული ასოციაციის გადაწყვეტილების პროექტი დისციპლინირებული ადვოკატის პერსონალური მონაცემების გასაჯაროების (უპირობოდ) სამწლიან ვადასთან დაკავშირებით დამატებით ანალიზსა და დასაბუთებას საჭიროებს, რათა მიღებული ზომა პროპორციულობა და გამართებული იყოს.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ადვოკატთა დისციპლინირების შესახებ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებები მარტივად, საძიებო სისტემის გამოყენების საშუალებით არ არის ხელმისაწვდომი, რადგან ადვოკატთა ასოციაციის ვებ გვერდზე გადაწყვეტილებები თავსდება პდფ ფორმატით და მათი მოძიებისათვის საჭიროა დამატებითი ინფორმაციის მითითება. კერძოდ მათი განთავსება ხდება წლების მიხედვით, საქმის ნომრის ქვეშ, ასევე გამოყენებული დისციპლინირების ზომის მიხედვით. მაშასადამე მხოლოდ ადვოკატის სახელით და გვარით დაინტერესებული პირი ვერ შეძლებს სასურველი ინფორმაციის მიღებას. აქედან გამომდინარე საკითხავია თუ რა მიზანს ემსახურება გადაწყვეტილებათა ამგვარი ფორმით განთავსება, რადგან თუ მიზანი მეტი ღიაობა, საჯაროობა და საზოგადოების ინფორმირების უზრუნველყოფაა, ცალსახაა, რომ ამგვარი სისტემით ინფორმაციის მოპოვება დიდ სირთულესთან არის დაკავშირებული და შესაბამისი მიზნის მიღწევას არ ემსახურება. აღნიშნული მიდგომა არც არის გამართლებული, რაც სასამართლო დავის ფარგლებშიც ნათლად დადასტურდა.¹²⁰

სასურველია შემუშავდეს ელექტრონული ბაზა რომლის საშუალებითაც ყოველგვარი დამატებითი მოქმედებების განხორციელების გარეშე¹²¹ მომხმარებელი მარტივად შეძლებს ინფორმაციის მიღებას. ხოლო გადაწყვეტილებათა მოძიება შესაძლებელი იქნება ადვოკატთა ეთიკის კოდექსის გამყარებული კონკრეტული პრინციპების დარღვევის მიხედვით. აღნიშნული ხელს შეუწყობს ეთიკის კომისიის მიერ შესაბამისი ნორმის განმარტების სწრაფად მოძიებას და უკვე არსებული პრაქტიკის შესახებ ინფორმაციის გავრცელებას.¹²² საძიებო ბაზის ამგვარი მოწესრიგება ასევე გარკვეულწილად უზრუნველყოფს ადვოკატთა პერსონალური მონაცემების უფრო

¹²⁰ იხ. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 05 ოქტომბრის საქმე #38/904-17 განჩინება,

¹²¹ აქ იგულისხმება სასურველი ინფორმაციის მისაღებად მომხმარებლის მიერ ინდივიდუალურად ეთიკის კომისიის ყველა გადაწყვეტილების ჩამოტვირთვა და შემდეგ შინაარსის გაცნობა;

¹²² ამ შემთხვევაში იგულისხმება ადვოკატების მიერ ეთიკის კომისიისადმი შეკითხვით მიმართვა. ეთიკის კომისიის მიერ რეკომენდაცია გაიცემა ზეპირი ან წერილობითი ფორმით. „ადვოკატთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური წარმოების შესახებ“ დებულება, დამტკიცებულია 2010 წლის 11 დეკემბრის სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის საერთო კრებაზე, თავი VIII.

მაღალი ხარისხით დაცვას (ზემოთხსენებული რეკომენდაციების გათვალისწინებით), რადგან გადაწყვეტილებათა ფილტრაცია არ მოხდება ადვოკატის პერსონალური მონაცემების მითითების მეშვეობით, არამედ მეტი აქცენტი გაკეთდება ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებების შინაარსობრივ მხარეზე.

მნიშვნელოვანია ადვოკატთა ასოციაციამ გააგრძელოს მსჯელობა 2017 წლის 7-8 ივლისის შეხვედრაზე მიღებული გადაწყვეტილების პროექტის, დისციპლინირებული ადვოკატების პერსონალური მონაცემების (უპირობოდ) სამწლიანი ვადით გასაჯაროების, ლეგიტიმაციასთან დაკავშირებით. სხვგვარად, შესაძლოა ამ საკითხის ირგვლივ კვლავ წარმოიშვას ახალი დავა, რაც დადებითად არ აისახება თავად ასოციაციის რეპუტაციასა და საადვოკატო საქმიანობის განხორციელების ხარისხზე.

გაზიარებულ უნდა იქნას ასოციაციის მხრიდან სასამართლოს მსჯელობა ადვოკატთა მორალური მხარდაჭერის და რეპუტაციის ამაღლების შესახებ. საჭიროა ასოციაციის (ეთიკის კომისიის) მეტი ქმედითობა კონკრეტულ შემთხვევაში დასაბუთებული გადაწყვეტილების მიღებასთან დაკავშირებით. ასოციაციისთვის მნიშვნელოვანია და მომავალშიც უნდა იყოს, დაიცვას თითოეული წევრი დაუსაბუთებელი დისკრედიტაციისაგან.